

**VLAAMS VERBOND VAN HET KATHOLIEK
SECUNDAIR ONDERWIJS**

LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

**HAARZORG
(HAARTOOI tot 2001-2002)**

Derde graad BSO

ALGEMENE INHOUD

LESSENTABEL	4
ALGEMEEN DEEL	5
PV PRAKTIJK STAGES <i>DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN</i>	23
PV PRAKTIJK <i>BIO-ESTHETIEK/DAMESKAPPEN</i>	47
HAND-EN GELAATSVERZORGING	
TV <i>DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN</i>	53
VAKTECHNOLOGIE	
TV <i>DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN</i>	63
GESCHIEDENIS VAN DE OPSCHIK	

LESSENTABEL

HAARZORG

			1ste lj.	2de lj.
1	<u>Basisvorming</u>		8	8
AV	Godsdienst		2	2
AV	Lichamelijke opvoeding		2	2
[AV	Maatschappelijke vorming	2	2	
[AV	Nederlands	2	2	
	<u>OF</u>		4	4
[AV	Project algemene vakken	4	4	
2	<u>Fundamenteel gedeelte</u>			
AV	Frans		2	2
AV	Plastische opvoeding		1	1
PV	Praktijk/Stages <i>Dameskappen/Herenkappen</i> (x)		15	15
PV	Praktijk <i>Bio-esthetiek/Dameskappen</i> Hand- en gelaatsverzorging (x)		2	2
TV	<i>Dameskappen/Herenkappen</i>		4	3
	Geschiedenis van de opschik (x)	1	1	
	Vaktechnologie (x)	3	2	
TV	<i>Toegepaste economie</i> Bedrijfsbeheer		0	1

In het eerste leerjaar wordt 1 uur TV geïntegreerd in de verschillende onderdelen van PV Praktijk/Stages (waar nodig wordt theorie gegeven). Het gaat hier niet om één vast uur per week maar op jaarbasis dient men in totaal 25 uren te besteden aan de theorie binnen de praktijk. Uiteraard dienen hieromtrent afspraken gemaakt te worden binnen het lerarenteam. Twee lestijden in het eerste leerjaar worden als afzonderlijk vak behouden.

3 Complementair gedeelte: maximum **4** **4**

- ! Te kiezen uit de vakken en/of de specialiteiten opgesomd in het Besluit van de Vlaamse regering van 5 juni 1989 tot vaststelling van de algemene vakken, de kunstvakken, de technische vakken en de praktische vakken in de instellingen voor secundair onderwijs met volledig leerplan, voor zover het vakken of specialiteiten betreft waarvan het Besluit van de Vlaamse regering van 14 juni 1998, zoals gewijzigd, bekwaamheidsbewijzen vastlegt in de derde graad.
- ! Wanneer in het complementair gedeelte één of meer vakken gekozen worden die ook voorkomen in de basisvorming of in het fundamenteel gedeelte, dan vervallen deze vakken **niet** in de basisvorming, noch in het fundamenteel gedeelte.
- ! Specifieke aanbevelingen:

AV	Plastische opvoeding		1	1
PV	Praktijk/Stages <i>Dameskappen/Herenkappen</i> (x)		2	2

(x) Voor deze vakken werd het leerplan in deze brochure opgenomen.

HAARZORG
Derde graad BSO
ALGEMEEN DEEL

D/2001/0279/047

INHOUD

1	INLEIDING	7
2	UITGANGSPUNTEN	7
3	BEGINSITUATIE	8
4	ALGEMENE DOELSTELLINGEN	8
5	ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN	9
5.1	Rol van de leraar	10
5.2	Rol van het lerarenteam/vakwerkgroep	10
5.3	Notities voor de leerlingen	11
6	EVALUATIE	11
7	DE GEINTEGREERDE PROEF	13
8	MINIMALE MATERIELE VEREISTEN	14
9	BIBLIOGRAFIE	15

1 INLEIDING

Van de afgestudeerden van de derde graad wordt verwacht dat zij de noden van de klant aanvoelen en de nodige praktische en theoretische bagage bezitten om te functioneren als beginnende beroepsbeoefenaars.

Ze zijn vakbekwaam en hun opleiding voldoet aan de eisen van de vestigingsweg.

Basis: Koninklijk besluit 28 februari 1962 (B.S. 03.04.1962)
Wijziging: Koninklijk besluit 19 december 1966 (B.S. 22.12.1966)
Aanpassing: Koninklijk besluit 28 november 1972 (B.S. 14.12.1972)
Wijziging: Koninklijk besluit 3 oktober 1978 (B.S. 28.10.1978)
Wijziging: Koninklijk besluit 9 april 1980 (B.S. 06.05.1980)

Mits het volgen van het leerplan Bedrijfsbeheer, zoals opgelegd in de Ministeriële Omzendbrief SOZ 91 (13), dd. 10 juli 1991, kunnen zij een distributie-attest verwerven, zodat ze zich als zelfstandige kunnen vestigen.

Na overleg met de betrokken directies werd vooropgesteld om het attest Bedrijfsbeheer pas toe te kennen na het derde leerjaar van de derde graad. Vandaar dat binnen de lessentabel slechts 1 uur *AV Toegepaste economie (Bedrijfsbeheer)* voorzien wordt in het tweede leerjaar van de derde graad. Scholen die het attest van Bedrijfsbeheer toch willen toekennen na het tweede leerjaar van de derde graad kunnen dit via uren binnen het complementair gedeelte. Er dienen dan wel minimum 3 uren besteed te worden aan het vak Toegepaste economie.

Bij het schrijven van dit leerplan werd rekening gehouden met de voorlopige beroepsprofielen van de Unie van Belgische Kappers.

2 UITGANGSPUNTEN

Het leerplan werd zodanig opgesteld dat een degelijke basiskennis van handelingen en de bijbehorende theoretische ondersteuning voldoende aan bod komen met ruimte voor het stimuleren van creativiteit. Ook het trainen van sociale en communicatieve vaardigheden doorheen de verschillende vakken helpt de leerlingen groeien naar volwassenheid.

Tevens werd rekening gehouden met de evolutie binnen de kapperswereld. De bedrijven hebben nood aan goed geschoold, flexibele en creatieve werknemers. Het haartooi-onderwijs dient hierop in te spelen.

In het leerplan is niet vastgelegd hoeveel uren men moet besteden aan de vakonderdelen, zodat de scholen eigen accenten kunnen leggen.

In de scholen waar de leerstof verdeeld wordt over verschillende leraren zal het wekelijkse aantal lestijden voor de praktijkvakken in samenspraak met de directie verdeeld worden.

In de derde graad wordt geen opdeling gemaakt tussen praktijk- en stage-uren: dit behoort tot de pedagogisch-didactische vrijheid van elke school.

Heel wat zal afhangen van de organisatorische mogelijkheden van de school en van de kwaliteit van de stageplaatsen. De leerplanmakers bevelen aan in het tweede leerjaar van de derde graad Stages in te lassen, gezien de zeer grote meerwaarde van deze realiteitsnabije onderwijsactiviteit. Om die reden voegen de leerplanmakers in deze bundel een hoofdstukje toe met specifieke doelstellingen over Stages.

Toekomstmogelijkheden

Tewerkstelling in de sector

- ! als kapper (werknemer)
- ! als gerant
- ! als zelfstandig kapper (na het behalen van het attest Bedrijfsbeheer)
- ! vertegenwoordiger bij een firma van haarproducten
- ! verkoopster in groothandel van haarproducten

Verdere studies

- ! derde leerjaar van de derde graad
- ! Hoger onderwijs voor Sociale Promotie (Getuigschrift Pedagogische bekwaamheid)

3 BEGINSITUATIE

We mogen stellen dat de meeste leerlingen de tweede graad BSO 'Haarzorg' volgden en derhalve de leerstof van die graad beheersen.

Bij de aanvang van de derde graad zal de leraar een verscheidenheid ervaren in de manier van werken (vaardigheid, inzicht en zorg) en vooral in tempo waarin de bewerkingen worden uitgevoerd.

De leerlingen beginnen de derde graad met grote verwachtingen naar het beroep toe.

Ze zijn gemotiveerd voor de studies, hoewel duidelijker voor de praktijk dan voor de theorie.

Toch zijn ze te boeien! Omdat hun gerichtheid op het werk in het kapsalon zeer groot is, kunnen ze de theorie gemakkelijker verwerken.

4 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

In de loop van de derde graad leren de leerlingen alle vaktechnische handelingen uitvoeren, zoals permanenten, knippen, brushen, (ont)kleuren, watergolven, herenkappen en verwerken van lang haar, met aandacht voor nauwkeurigheid, tempo en kritische ingesteldheid.

Tevens leren zij hun handelingen verantwoorden via de theoretische kennis.

Naast het vaktechnische leren ze een aantal vaardigheden en houdingen aan die bijdragen tot een goede dienstverlening, zoals hygiënisch werken, rekening houden met milieu, aandacht voor veiligheid en ergonomie, sociale, communicatieve en commerciële vaardigheden.

Aangezien het kappersberoep modegebonden is, moeten de leerlingen ervaren dat levenslang leren een integrerend deel van het beroepsleven is. Ze moeten eveneens beseffen dat de vakkennis die ze in de school opdoen in de eerste plaats het fundament vormt waarop zij hun beroepsleven zullen uitbouwen.

De leerlingen leren ICT-middelen gebruiken als ondersteuning van de PV/TV-vakken maar ook in functie van klantenbestand, voorraadbeheer, ...

In de tweede graad werd het vak Praktijk opgesplitst in deelvakken met aparte uren omdat het daar voornamelijk gaat om het aanleren van basistechnieken.

In de derde graad is het wenselijk de praktijk zodanig te organiseren dat men een integratie krijgt van de verschillende praktijkonderdelen. In het eerste leerjaar van de derde graad kan dit voor een aantal deelvakken en in het tweede leerjaar voor de meeste deelvakken.

Uiteraard dient er voldoende ruimte te blijven voor het aanleren van nieuwe technieken binnen de verschillende praktijkonderdelen.

Binnen het lerarenteam worden hieromtrent duidelijke afspraken gemaakt.

De lessen theorie en praktijk op elkaar afstemmen zelfs al worden ze gegeven door verschillende leraren zodat er echt sprake kan zijn van integratie. Dit zal het inzichtelijk werken ten goede komen en de leerlingen motiveren.

De lessen ondersteunen via multimedia.

Computerprogramma's gebruiken om gedifferentieerd te werken met leerlingen, zelfstudie van leerlingen te stimuleren, de lessen PV/TV te ondersteunen, ...

Interesse tonen voor ervaringen die leerlingen opdoen bijvoorbeeld op hun stageplaats, tijdens demonstraties, weekendwerk, en dit bespreekbaar maken binnen de lessen PV/TV. Dit kan leiden tot interessante klasgesprekken en leert hen kritisch zijn ten opzichte van deze ervaringen.

Naast opgelegde oefeningen dient de leraar voldoende ruimte te voorzien om de creativiteit van de leerling te stimuleren binnen de verschillende praktijkvakken.

Indien het klantenbestand van de school te beperkt is om de belangrijkste vaardigheden in te oefenen zal het nodig zijn de leerlingen gerichte modellen te laten meebrengen voor bepaalde technieken.

Het is wenselijk om een afsprakenboek in verband met klantendienst bij te houden zodat de leraar tijdig gerichte opdrachten en inoefeningen kan voorzien om de PV-uren optimaal te benutten.

Om alle leerlingen de kans te geven de organisatie binnen het salonwerk te ervaren kan men een beurtsysteem hanteren dat hen toelaat deze taken op zich te nemen.

Het is wenselijk dat alle leraren inzicht hebben in de cursussen PV – TV tweede en derde graad om overlappingsen te vermijden en eenzelfde taal te spreken binnen het lerarenteam.

Het behandelingsplan heeft als doel leerlingen te doen redeneren over de stappen nodig om een bepaald resultaat te bekomen en om hen de kans te geven na te gaan wat er eventueel fout is gegaan.

Het behandelingsplan van de tweede graad kan aangepast worden in functie van het werken op klanten of modellen in de derde graad.

In het tweede leerjaar van de derde graad is het de bedoeling dat de leerlingen zelfstandig een behandelingsplan opmaken.

Technische tekeningen gebruiken als ondersteuning van de praktijklessen om werkwijze en technieken te beredeneren.

Elke demonstratie wordt steeds voorafgegaan door duidelijke, gerichte observatieopdrachten voor de leerlingen. Het doel van de oefening wordt precies omschreven.

Door voldoende en regelmatig werken zal de leerling een vlot beheersingsniveau halen. Het te lang stil blijven staan bij één opdracht kan de leergierigheid en de nieuwsgierigheid verminderen.

De lessen worden zoveel mogelijk afgerond met een kritische bespreking. Hierbij zal zowel aandacht besteed worden aan de persoonlijke ervaringen van de leerling als aan het aankweken van gezonde zelfkritiek.

Werk binnen de PV-lessen zoveel mogelijk met actuele producten en materialen.

Beperk het fungeren van de leerling als model. Kostbare tijd voor het inoefenen gaat hierbij verloren.

Omschrijf zo duidelijk mogelijk de opdrachten in verband met het meebrengen van modellen. Het gebruiken van een overzichtsblad in functie van de uitgevoerde taken op modellen en/of klanten kan een handig instrument zijn bij: onder andere evaluatie, klassenraad, oudercontact, ...

5.1 Rol van de leraar

Het leerplan is slechts een leidraad. Daarnaast zullen de leraars moeten steunen op professionaliteit en vooral creativiteit. Er moeten leersituaties gecreëerd worden, waarbij leerlingen in een optimale context lesdoelstellingen realiseren.

Het is wenselijk een gezamenlijk jaarplan op te maken voor de PV- en TV-vakken van de derde graad, waarin alle vakken in onderlinge coördinatie opgenomen worden. Hierbij zal men rekening houden met het leerplan van de tweede graad.

In het tweede leerjaar van de derde graad is de praktijkleraar eerder begeleider en heeft hij een controlerende en sturende taak wat de lessen salonwerk/praktijk betreft. Uiteraard dient kwaliteit nagestreefd te worden.

Het is niet altijd noodzakelijk dat de leraar alle nieuwe technieken demonstreert, het is belangrijk dat leerlingen van de derde graad via hun basiskennis van de praktijk zelf een aantal technieken leren ontdekken, beredeneren en uitvoeren onder begeleiding van de leraar.

Bij het demonstreren van technieken en vaardigheden heeft de GAS-methode meestal de voorkeur.

Demonstratie van fouten moet de leraar vermijden.

5.2 Rol van het lerarenteam/vakwerkgroep

Teamwork is noodzakelijk. Het is belangrijk dat alle leraren binnen de studierichting 'Haarzorg' dezelfde methode hanteren bij het aanleren van technieken, dat het team een beleid heeft waarbij omgang met klanten, lichaamshouding enz. op consequente wijze wordt aangeleerd en geëvalueerd.

Het betrekken van alle leraren bij het gevoerde nascholingsbeleid, bij het actualiseren van leerinhouden, enz. is een vereiste.

Aangezien in de derde graad een aantal deelvakken geïntegreerd aangeboden worden en verschillende leraren dezelfde praktijkonderdelen aanleren, dienen hieromtrent zeer duidelijke afspraken gemaakt te worden.

Dezelfde taal spreken ten aanzien van leerlingen is onontbeerlijk.

5.3 Notities voor de leerlingen

De leerlingen beschikken over ondersteunende nota's in verband met de praktijk van de tweede graad (basisleerstof PV/TV).

Het is wenselijk om hierop verder te bouwen in de derde graad. Zorg ervoor dat deze nota's beknopt, overzichtelijk en aangepast zijn aan het niveau van de leerlingen.

Niet alle praktische handelingen hoeven in detail op papier te staan.

Op schoolniveau kunnen daarover afspraken worden gemaakt.

6 EVALUATIE

Evalueren is een permanente activiteit die zich gedurende het ganse schooljaar afspeelt op basis van concrete (objectiveerbare) waarnemingen, vaststellingen door de leraar, de lerengroep en in groeiende mate door de leerling zelf met als doel:

- ! aan de leerling en de ouders inzicht te geven vanuit een positieve bezorgdheid voor elk individu;
- ! aan de leraar concrete suggesties te doen naar bijsturing van zijn didactisch handelen

ten opzichte van

- ! de eigen mogelijkheden van de leerling;
- ! vooraf bepaalde en aan de leerling expliciet meegedeelde doelstellingen.

De begeleiding van het leren van de leerling kan niet zonder evaluatie. Tijdens de leerfase en na het afwerken van een leerstofgeheel willen de leraar en de leerlingen weten waar ze staan. Wat is het resultaat van het leren? Hoe pakt de leerling het leren aan? Hoever staat hij in het verwerven van de vooropgestelde vaardigheden? In welke mate zijn de vooropgestelde algemene en specifieke attitudes verworven? Waar loopt het fout? Hoe kan bijgestuurd worden?

Nog te vaak wordt de evaluatie uit het didactisch kader getrokken. Ze staat dan op zichzelf. De band met het hele onderwijsgebeuren wordt uit het oog verloren. De evaluatie staat dan in dienst van het rapport, in plaats van ten dienste van het onderwijs en leerproces. Soms is ze een middel om onwillige leerlingen tot leren aan te zetten of om weerspannige leerlingen te bestraffen. In zulk geval gaat het meer om de vermomming van ordehandhaving: oneigenlijk gebruik van evaluatie.

De verschillende aspecten van het leren moeten bij evaluatie aan bod komen.

Het gaat om kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die zowel voor de verdere schoolloopbaan als voor de instap in de samenleving en in het arbeidscircuit belangrijk zijn. Hierbij komen cognitieve inhouden, algemene en specifieke vaardigheden, algemene en specifieke attitudes in aanmerking.

De beheersing van vaardigheden evalueren houdt in dat de leraar op een systematische manier informatie verzamelt over de voorbereiding, het verloop en het resultaat van de uitvoering.

Evaluatie gebeurt soms eerder terloops; het lijkt allemaal ongestructureerd te verlopen (maar meestal is het wel degelijk voorzien door de leraar). Zo verzamelt de leraar relevante informatie over het leren (kennen, kunnen en zijn) van de leerlingen.

Kennis en inzicht worden voornamelijk geëvalueerd door middel van mondelinge en schriftelijke vragen. Het kan gaan om kleine en grote toetsen. De leraar overweegt de omvang van de toets, rekening houdend met de aard en de moeilijkheidsgraad van de leerstof en het niveau van de leerlingen.

Schriftelijke toetsen worden vaak door de leraar zelf opgesteld en streven betrouwbare en valide informatie na over de leervorderingen van leerlingen.

Het is van groot belang de evaluatie te koppelen aan de doelstellingen (en niet louter aan leerinhouden). Een goede evaluatie representeert zo getrouw mogelijk het geheel van de nagestreefde doelstellingen. Het evalueren is een belangrijke maar moeilijke fase in het onderwijsproces. Wat evalueren we? Weten de leerlingen wat ze evalueren? Daarom is het belangrijk de leerlingen hierbij te betrekken, vooropgestelde doelstellingen in verband met technische vaardigheden en attitudes vooraf duidelijk te maken.

Praktijklessen worden afgerond met een kritische bespreking. Besteed aandacht aan persoonlijke ervaringen van de leerling(en) en leer hen in de mate van het mogelijke zichzelf te evalueren.

Werken met individuele steekkaarten en duidelijke criteria geeft de leraar en de leerling de mogelijkheden tot kritische beoordeling.

Zowel product- als procesevaluatie zijn belangrijk. Niet alleen het resultaat dat door de leerling(e) wordt bereikt, maar ook de weg daarheen is belangrijk.

Evalueren van attitudes

Attitudes evalueren houdt in dat de leraar informatie verzamelt over de manier waarop de leerling vordert in het verwerken van de vooropgestelde (beroeps-)houdingen. Daarbij gaat het ontwikkelen (bevorderen en stimuleren) aan de evaluatie vooraf.

Voor een goede attitudeverwerking is het nodig dat het lerarenteam afspraken maakt: aan welke attitudes willen we werken? De keuze gebeurt aan de hand van een aantal criteria: er moet samenhang en continuïteit zijn, de attitudes moeten acceptabel, functioneel, vormbaar, evalueerbaar en remedieerbaar zijn. Het aantal attitudes wordt best beperkt gehouden.

Onderwijs dat totale persoonlijkheidsvorming op het oog heeft, gaat ervan uit dat de vorming en de evaluatie van attitudes even belangrijk zijn als de evaluatie van prestaties. Via observatie van concreet leerlingengedrag kan de leraar gewenste ontwikkelingen begeleiden. Besteed ruime aandacht aan het evalueren van attitudes.

Om attitudes zinvol te kunnen evalueren, is het nodig dat deze in concrete gedragingen worden vertaald.

Een voorbeeld in verband met alertheid voor veiligheidsaspecten:

- ! de leerling gebruikt de uitrusting, materieel en materiaal op een correcte en veilige wijze;
- ! hij gebruikt de persoonlijke beschermingsmiddelen;
- ! hij draagt veilige werkkledij;
- ! hij brengt door zijn gedrag de veiligheid van zichzelf en zijn medeleerlingen niet in het gevaar.

Ook is het aangewezen dat het team beschikt over een systeem dat maximaal bijdraagt tot een efficiënte evaluatie. Observatieformulieren in de vorm van controlelijsten of beoordelingsschalen zijn geschikte hulpmiddelen bij het registreren van de observatiegegevens.

Het is gunstig voor het leerproces van de leerling(e) wanneer hij/zij vooraf op de hoogte is van de gestelde doelen. Formuleer ze daarom duidelijk en overzichtelijk. De evaluatie zal in functie hiervan geschieden. De evaluatie zal best zoveel mogelijk permanent geschieden, zowel individueel als klassikaal.

De evaluatie moet zoveel mogelijk worden geïntegreerd in het totaal lesgebeuren. De gemaakte fouten worden zo snel mogelijk aangeduid en op een positieve wijze (via een degelijke foutenanalyse) hersteld.

Slechts op basis van een voldoende aantal evaluatiemomenten zal men zich een juist oordeel kunnen vormen van het verwervingsniveau van de leerling.

7 DE GEÏNTEGREERDE PROEF

De wettelijke en reglementaire basis voor de geïntegreerde proef is te vinden in:

- ! het besluit van de Vlaamse regering van 13 maart 1991 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs
- ! de ministeriële omzendbrief SOZ(91) 7 van 3 mei 1991 met betrekking tot de structuur en de organisatie van het voltijds secundair onderwijs

Het VVKSO, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, publiceerde in verband met de geïntegreerde proef reeds volgende uitgaven:

- ! mededeling van 6 mei 1994 betreffende “Geïntegreerde proef” (K1.50.01.03)
- ! mededeling van 22 november 1994 betreffende “De geïntegreerde proef – aanvulling vademecum” (K1 50.01.03)

Relatie tussen de doelstellingen, de evaluatie en de geïntegreerde proef

De controle op de einddoelstellingen van de studierichting en van elk vak afzonderlijk, gebeurt tijdens de geïntegreerde proef die de opleiding afsluit en die de leerlingen evalueert op:

- ! de totale persoonlijkheid;
- ! de taalvaardigheid;
- ! de praktijkgerichte bekwaamheid;
- ! de kennis van en het inzicht in de leerstof;

- ! het probleemoplossend denken;
- ! de mogelijkheid de theoretische kennis toe te passen in een welbepaalde praktijksituatie.

Geïntegreerd werken verwijst naar:

- ! het vak- of specialiteitoverstijgend karakter;
- ! de inbreng van externe juryleden;
- ! het vakoverstijgend aspect van de opgave;
- ! cognitieve, affectieve en psychomotorische doelstellingen;
- ! het niveau dat reikt tot toepassen en integreren.

De geïntegreerde proef dient een realiteitsgebonden karakter te hebben.

De geïntegreerde proef kan in de vorm van een praktijkgerichte proef en/of project georganiseerd worden.

Er dient een duidelijke planning opgesteld te worden aangezien we spreken van een jaarproject.

8 MINIMALE MATERIELE VEREISTEN

De basisuitrusting is afhankelijk van het aantal leerlingen. **Er dienen voldoende werkposten, materialen en apparaten te zijn voor al de werkende leerlingen.**

Deze basisuitrusting kan uitgebreid worden met (E) en aangevuld met actuele nieuwigheden.

8.1 Nutsvoorzieningen

- ! per drie werkende leerlingen is er minstens één wasplaats nodig, voorzien van koud en warm water
- ! voldoende verlichting
- ! voldoende stopcontacten, die voldoen aan de veiligheidsnormen
- ! luchtzuiveringapparaat (E)

8.2 Meubilair

- ! kaptafels met spiegels
- ! kapzetels
- ! voetsteunen
- ! kappersfietsen (taboeret op wielen)
- ! werktafels op wieltjes
- ! voldoende bergruimte
- ! kinderzitjes
- ! hydraulische zetels (E)

8.3 Apparaten

- ! voldoende haardrogers en haardroogkappen
- ! elektrische krultangen
- ! tondeuse
- ! ontsmettingsapparaat (E)

8.4 Materiaal

- ! voldoende oefenhoofden (en in hoogte verstelbare steunen) voor dames en herenkappen
- ! voldoende klein materiaal, gereedschappen en producten voor de toepassingen in dameskappen, herenkappen en handverzorging

8.5 Linnen

- ! voldoende linnen (handdoeken, kapmantels en dergelijke)

8.6 Andere algemene benodigdheden

- ! milieubox voor klein chemisch afval
- ! accommodatie om klein glasafval te sorteren
- ! een wasmachine en een droogkast (E)
- ! toegang tot pc of netwerkcomputer
- ! een EHBO-koffer

9 BIBLIOGRAFIE

Bij de opstelling van de literatuurlijst werden de meest recente werken weerhouden.

9.1 PV + TV

BIJLSMA, H., Geknipt voor je, De Spieghel, Amsterdam, 1988.

'Geknipt voor je' deel 1 en 2 is een methode Nederlandse taal gericht op het kappersvak.

Communicatieve vaardigheden als: spreken, luisteren, lezen, stellen, spellen, stijl, grammatica en vooral de kapperswoordenschat zijn terugkerende onderdelen.

BIJLSMA, H., VERMOLEN, J., Kappersexamentraining, De Spieghel, Amsterdam, 1996.

De serie 'Kappersexamentraining' bestaat uit acht volgende werkboeken:

- 1 Haaronderzoek
- 2 Haarverzorging
- 3 Knippen
- 4 Föhnen
- 5 Permanenten

- 6 Kwaliteitszorg
- 7 Omgang met klanten
- 8 Antwoordenboek over deel 1 t/m 8

Deze werkboeken zijn afgestemd op de nieuwe kwalificatiestructuur in het kappersonderwijs in Nederland. De serie bevat duizenden praktische en theoretische vraagstukken en aantrekkelijke opdrachten in verband met het kappersvak. De boeken zijn ook voorzien van de nodige illustraties.

Bingo pedagogie, l'Oréal

Een geheel van multiple choice vragen in verband met kleuren en permanent met bijbehorende transparanten.

BUYSSE, L., JANSSENS, R., VERBEURE, K., Herenkappen, De Clerck, 1991.

Dit handboek behandelt de basisleerstof voor herenkappen. De meeste technieken worden verduidelijkt aan de hand van schetsen.

DE BACKER, D., Verzorgende cosmetica, Aurelia paramedica, Sint-Martens-Latem, 1995.

Actuele en wetenschappelijke gefundeerde informatie in verband met verzorgende cosmetica.

Via wetenschappelijke basisbegrippen worden samenstelling, bereiding, testmethodes en werking van belangrijke verzorgingspreparaten van haar en huid besproken.

Het boek kan als handboek of als informatie gebruikt worden door de leraar.

DERDE, D., Het kappersvak haarfijn uitgelegd, De Spieghel, Amsterdam, 1987.

Een rijk geïllustreerd vaktheorieboek. Deze uitgave bevat basistheorie en informatie over knip-technieken, herenkappen, natuur- en scheikunde. Het is bruikbaar als bron voor leerkrachten.

Het boek biedt een totaal maar vrij oppervlakkig overzicht van de beroepskennis.

DERY, N., Veiligheid, gezondheid en ergonomie, Brochure van het Ministerie van tewerkstelling en arbeid, Brussel, 1990.

D'HOUS, E., VANNESTE, J., e.a., Menselijke relaties BSO, De Clerck, Gent, 1991.

Dit handboek en (tegelijktijd werkboek) wil een hulp zijn in het beter leren omgaan met anderen, zowel thuis, op school en later in het beroepsleven. Via oefeningen worden de algemene omgangsvormen, taalgebruik en houding aangeleerd.

Het boek is bedoeld voor de leerlingen van het eerste jaar van de tweede graad BSO en het tweede beroepsvoorbereidend leerjaar.

GOEDVRIEND, P.W.F., VAN NIMWEGEN J.H., Haarverzorging, Thieme, Zutphen 1995.

Het boek biedt de leerstof voor de volledige kappersopleiding. Haarverzorging is ingedeeld volgens verschillende vakonderdelen, zoals coupevorming, haarkleuren, onderhoud en hygiëne. Voor alle onderwerpen geldt: eerst de basistechnieken leren, dan pas uitdiepen.

Het boek is geïllustreerd met zwart-wit foto's.

Naast het leerboek is er een opdrachtenboek met werkvoorbeelden die aansluiten bij het leerboek.

HULSKEMPER, P., Sociale, communicatieve en commerciële vaardigheden, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998, (via uitgeverij Kluwer).

Het hoofdstuk communicatieve vaardigheden behandelt de verschillende vormen van communicatie.

Het hoofdstuk commerciële vaardigheden geeft een logische opbouw van een verkoopgesprek.

ITTEN, J., Kleurenleer, Cantecler, De Bilte, herdruk, 1998.

Dit boek is een neerslag van de ervaringen van de schrijver als kunstschilder en kleurenpedagoog. De kleurentheorie kan gebruikt worden als naslagwerk voor de lessen vaktechnologie.

KOC NEDERLAND., De kunst van, Nieuwegein, 2000.

Het kenniscentrum voor uiterlijke verzorging ontwikkelde naar aanleiding van de nieuwe kwalificatiestructuur in Nederland aangepast lesmateriaal voor het kappersonderwijs.

De kwalificatiestructuur bestaat uit de opleiding Kapper en Allround kapper. Voor beide kwalificaties werden boeken gemaakt.

"Kapper", het boek voor de basisopleiding bestaat uit:

- ! twee theoriemappen
- ! één praktijkwerkboek (vernieuwd)

Deze mappen bestaan uit verschillende katernen die apart te verkrijgen zijn:

- ! haaronderzoek/haarverzorging
- ! permanenten
- ! knippen
- ! föhnen
- ! sociale/communicatieve/commerciële vaardigheden
- ! hygiëne/arbo/milieu

"Allround kapper", het boek voor de vervolgopleiding bestaat uit:

- ! één theoriemap
- ! één praktijkwerkboek (vernieuwd)

Deze mappen bestaan uit de volgende afzonderlijk te verkrijgen katernen:

- ! modelvorming
- ! kleurbehandeling
- ! snijden
- ! lang haar
- ! kwaliteitszorg

Het zijn zeer volledige boeken die alle onderdelen van zowel de praktijk als de theorie in verband met de kappersopleiding behandelen.

De teksten zijn ondersteund met de nodige schetsen.

KOC NEDERLAND, Roos en shampoos en conditioners, Nieuwegein, 2000.

In het boek 'Roos' worden alle aspecten omtrent roos behandeld. De werking van 2 in 1 shampoos komt in het boek 'Shampoos en Conditioners' aan de orde. Deze twee boekjes vormen samen met de bijbehorende video van 40 minuten een geheel.

LANTINGA, J., ROORDA, G., Code van de Kapper, Voorburg, 1999.

Deze brochure bevat de nieuwste wet- en regelgeving voor de Nederlandse kappersbranche.

De code van de kapper laat toe de kwaliteit van het bedrijf te verbeteren en de risico's verbonden aan het beroep te verminderen. Hoewel de brochure geschreven is voor de bedrijfswereld in Nederland kan het een informatiebron zijn voor onze opleiding tot kapper.

DR. PONNET, K., IKMO (Interbedrijfsgeneeskundige dienst voor kleine en middelgrote ondernemingen), Brugge, 1996.

Twee brochures:

- ! Gezondheid in het kapsalon
- ! Ergonomische aspecten in het kapsalon

In de brochures wordt verwezen naar mogelijke huidproblemen in het kappersvak en naar de wijze waarop ze kunnen voorkomen worden. Ook andere gezondheidsproblemen voortvloeiend uit het werken in het kapsalon komen aan bod.

PEPMEIER, W., Kaalheid en haaruitval, De Spieghel, Amsterdam, 1990.

Informatief boekje over kaalheid en haaruitval. De meest gangbare bestrijdingsmethodes zoals haargroeimiddelen, transplantatie, hairfusion, kunsthaar, reductie, pruiken en toupetten worden in dit boekje besproken. Kaalheid en haarverlies is geïllustreerd. Het boekje bevat advertenties en een adressenlijst van firma's.

PIVOT POINT, Design Forum.

Tijdschrift dat halfjaarlijks verschijnt samen met aangepast beeldmateriaal. Men krijgt een duidelijk beeld van zowel modegebonden, als van klassieke technieken.

Procter & Gamble - Module 1 - Het haar en de shampoos.

Het didactisch materiaal bestaat uit: een brochure, een video en transparanten.

Volgende items komen aan bod: levenscyclus en structuur van het haar, invloeden van chemische behandelingen op het haar, reinigingsprincipe van shampoos, verschillende soorten shampoos, samenstelling van shampoos en andere haarproducten, siliconen en haarverzorging.

VAN LANCKER, A., Haarkleuren, De Clerck, Gent, 1998.

Dit werk geeft een overzicht van de algemene kleurenleer en haar toepassingsgebied in het kappersvak. Gesteund op een wetenschappelijke basis, worden alle vormen van haarkleuren en ontkleuren bondig weergegeven. Het boek is niet merkgebonden en kan aangevuld worden met nota's van de verschillende merken.

9.2 Geschiedenis van de opschik

CONRADS, M., Handboek Kostuum accessoires, Tirion, Baarn, 1990.

Zeer degelijk werk over modeaccessoires door de eeuwen heen. Interessante historische overzichten geven aanvullende informatie over de sfeer van de tijd. Het boek bevat duidelijke illustraties.

KYBALOVA, I., De grote Encyclopedie van de mode, De Nederlandse boekhandel, Antwerpen, 1970.

Niet recent maar toch degelijk als naslagwerk. De historische overzichten aan het begin van iedere periode zijn interessant. Ze leggen de link tussen geschiedenis en mode.

MALAGOLIE, H., La coiffure dans l'histoire (histoire), Edicharme, Milaan, s.a. (Littera, Brugge).

Het boek toont historische kapsels uitgewerkt op haarpoppen. Bij elke foto wordt uitgelegd hoe men het kapsel kan verwezenlijken.

MICHELS, H., Uiterlijk schoon, Fontein Globe, 1994.

Historisch overzicht over kledij, kapsel en schoonheidsverzorging door de eeuwen heen.

Verouderd taalgebruik maar goed als achtergrondinformatie.

POWER, V., Ijdelheid door de eeuwen heen, Penny Clarcke, 1995.

Klein, luchtig geschreven boekje. Interessante vergelijkingen van schoonheidsidealen (hulpmiddelen, ...) vroeger en nu, verduidelijkt met vele illustraties. Geen basiswerk, louter te gebruiken als documentatiemateriaal.

Noot: in dezelfde reeks verschenen:

! Ondergoed door de eeuwen heen.

! Hygiëne door de eeuwen heen.

SEELING, C., Mode, de eeuw van de ontwerpers – 1900-1999, Könemann, 2000.

Dit boek toont de modestroom van het begin tot het einde van de twintigste eeuw in chronologische volgorde: met onder andere de invloeden van het ballet aan het begin van de eeuw, het optreden van betoverende filmsterren uit de jaren '30, de antimode van de jaren '70, invloedrijke vrouwen, de ontwikkeling van de modestijlen en de kapsels en make-up die de mode steeds op haar weg ondersteunden.

STEVERLYNCK, C., Als de ooievaar komt, Lannoo, Tielt, 2000.

Rijk geïllustreerd verhaal van drie generaties vrouwen. Hoe kwamen onze moeders en grootmoeders aan hun man, hoe trouwden ze en kregen ze hun kinderen?

VAN BEURDEN, L., Over mode en mensen. Tien eeuwen kostuumgeschiedenis, Sun, 1994.

Overzicht van kostuumgeschiedenis vanaf de elfde eeuw tot de twintigste eeuw.

In dit boek beschrijft de auteur hoe en waarom de mensen zich in de loop der tijd telkens weer anders kleden en hoe het kleedgedrag de echo is van verschuivingen in maatschappij en cultuur.

Het boek bevat in hoofdzaak zwart-wit illustraties.

Uit de reeks “**Ooggetuigen**” Standaarduitgeverij, 1992: Kostuums.

Bruikbaar in de lessen omwille van de mooie afbeeldingen en bondige uitleg.

9.3 Hand- en gelaatsverzorging/make-up

FLEURIMON, J.P., Maquillage, The Container, Oosterbeek, s.a.

Een handboek waarin het aanbrengen van de maquillageproducten duidelijk is uitgelegd.

De morfologie en de harmonie van de kleuren worden uitvoerig besproken. Het boek geeft eveneens een overzicht van de maquillage door de eeuwen heen.

STRATEN VAN DER, Cosmetische hand-, nagel- en voetverzorging, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998.(via uitgeverij Kluwer)

Cosmetische hand-, nagel- en voetverzorging is een deel uit de serie Bakens, de boekenreeks op het gebied van de uiterlijke verzorging.

In dit boek wordt aandacht besteed aan anatomie en fysiologie van handen, voeten, huid en nagels. In het hoofdstuk pathologie worden beknopt een aantal oorzaken behandeld van huidziekten en de meest voorkomende cosmetisch storende veranderingen aan huid en nagels die men in de praktijk kan tegenkomen. Er worden in dit boek technieken besproken in verband met nailstyling.

Te gebruiken als informatiebron voor de leraar. Eerder geschikt voor de opleiding schoonheidszorgen.

STRATEN VAN DER, Hygiëne, arbeidsomstandigheden en milieu, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998. (via uitgeverij Kluwer)

De inhoud is gericht op de eindtermen van de kwalificatie schoonheidsspecialist, voetverzorger, kapper en allround kapper die behoren tot de branche uiterlijke verzorging in Nederland. Opgemaakt naar aanleiding van de Wet educatie en beroepsopvoeding in Nederland.

Interessant werk als achtergrondinformatie voor de leraren. Het boek kan gebruikt worden ter ondersteuning van de praktische en theoretische vakken.

Men kan ook gebruikmaken van brochures van gespecialiseerde firma's, video's, vakbladen en tijdschriften, cd-roms en het Internet.

cd-rom-materiaal

Pictoflex Unie van Belgische Kappers
Praxicolor l'Oréal

Laserdisk

Pivot Point

Vaktijdschriften

Coiffure de Paris
Kapper kapsels
Profile
Top Hair
Vak Magazine

Ondersteunend materiaal van verschillende firma's

Video's

Color Training - l'Oréal
Perm Training - l'Oréal
Shampoo Training - l'Oréal
Metamorfose - l'Oréal
Design Forum - Pivot Point

Brochures en/of syllabussen van gespecialiseerde firma's

Internetadressen

www.lannoo.com
www.Coiffure.org
www.great-lengths.be
www.laser-aesthetic.com
www.koc.nl
www.fashylook.com
www.redcross.be
www.KappersPlaza.nl

Nuttige adressen

Acta VZW
Putse steenweg 53
2920 Kalmthout
Tel. (03)666 50 03
Fax (03)666 36 51

‘Hairstyle’
Softwarepakket ‘Klantenmanagement’

l’Oréal
Populierstraat 12
1000 Brussel
Tel. (02)210 06 21
Fax (02)210 05 74

Merlin
Softwarepakket ‘Klantenmanagement’

Nationaal Verbond der Haarkappers van België
(NVHB)
Adolpe Lacomblélaan 31
1030 Brussel
Tel. (02)732 37 78
Fax (02)732 75 93

Jaarboek 2000

KOC Nederland
Rietgors I Nieuwegein
Postbus 54
3430 AB Nieuwegein

NCMV Starters Service
Hilde Van Damme (Coördinator)
Spastraat 8
1000 Brussel
Tel. (02)238 05 95
Fax (02)230 93 54
e-mail: startersservice@kmonet.be

Procter & Gamble
P. Gosset
Temselaan 55
1853 Strombeek-bever

Rode Kruis Vlaanderen
Vleurgatsesteenweg 98
1050 Brussel
Tel.(02)646 04 41

Unie van Belgische Kappers (UBK)
Adolphe Lacomblélaan 31
1030 Brussel
0900/10001

Peter Coenen
Dr. Elie Lambottestraat 10
1030 Brussel
E-mail: peter.coenen@ccileuven.be
www.vlaamse-jongeondernemingen.be

www.Coiffure.org

A.P.I.C
Dieweg 294
1180 Brussel
Tel. (02)375 44 44
Fax (02)375 52 51
e-mail: coiffeur.kapper@skynet.be

Administratie – Distributie
Eddy Quintiens
00 32 11/69 65 65

VZW Jeugd en Gezondheid
Wetstraat 121
1040 Brussel

Verantwoordelijke uitgever:
Walter Brusselaers
Populierendreef 31
2800 Mechelen

Generale Bank

VZW Vlaamse Jonge Ondernemingen

Vademecum Collectieve Arbeidsovereen-
komsten
Fonds voor Bestaanszekerheid
Paritair Comité

Vaktijdschrift: Kapper-Kapsels

Vaktijdschrift : Profile

Christelijke Mutualiteit
'Bram roeit met eigen riemen door de
ziekteverzekering'
Brochure maart 2000

G-Business
Wegwijs bij het starten van je eigen zaak

HAARZORG
Derde graad BSO

PV PRAKTIJK/STAGES *DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN*

Eerste leerjaar: 15 (+ 2) uur/week

Tweede leerjaar: 15 (+ 2) uur/week

TV *DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN*

VAKTECHNOLOGIE

Eerste leerjaar: 1 uur/week

**Motivering van de integratie TV en PV:
het betreft die onderwerpen die recht-
streeks bij praktijk horen en waarbij het
onmogelijk is de theorie te geven, los van
de praktijk.**

D/2001/0279/047

INHOUD

1	BEGINSITUATIE	25
2	ALGEMENE DOELSTELLINGEN	25
3	ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN	25
4	LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN	25
	EERSTE LEERJAAR	25
	SNIT	26
	BRUSHING	27
	WATERGOLF	28
	VERWERKEN VAN LANG HAAR	30
	HERENKAPPEN	31
	PERMANENT	33
	KLEUREN	35
	TWEEDE LEERJAAR	37
	SNIT	37
	BRUSHING	38
	WATERGOLF	39
	GELEGENHEIDSKAPSELS	40
	HERENKAPPEN	42
	PERMANENT	43
	KLEUREN	44
5	EVALUATIE	46
6	MINIMALE MATERIELE VEREISTEN	46
7	BIBLIOGRAFIE	46

1 BEGINSITUATIE

Zie Algemeen deel, punt 3

2 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Zie Algemeen deel, punt 4

3 ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Zie Algemeen deel, punt 5

4 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

In het eerste leerjaar wordt 1 uur TV geïntegreerd in de verschillende onderdelen van PV Praktijk/Stages (waar nodig wordt theorie gegeven). Het gaat hier niet om één vast uur per week maar op jaarbasis dient men in totaal 25 uren te besteden aan de theorie binnen de praktijk. Uiteraard dienen hieromtrent afspraken gemaakt te worden binnen het lerarenteam. Twee lesjiden in het eerste leerjaar worden als afzonderlijk vak behouden.

Leerplandoelstellingen die in elk vakonderdeel aan bod moeten komen

zowel in het eerste als in het tweede leerjaar

De leerlingen

- ! passen de hygiëneregels toe op zichzelf en de eigen werkomgeving in functie van hun beroep;
- ! onderhouden het lokaal, de apparaten en materialen;
- ! gaan milieubewust om met producten en materialen;
- ! werken ergonomisch;
- ! herkennen en vermijden onveilige praktijksituaties, gaan veilig om met producten en apparaten;
- ! passen de veiligheidsregels toe ten opzichte van de klant en zichzelf.

EERSTE LEERJAAR

Vorbereidende handelingen

Opgelet deze doelstellingen horen bij elk van de onderdelen (snit, brushen...) hoewel ze hier niet telkens herhaald worden, zal dat in de lessen Praktijk zelf wel moeten gebeuren.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHOUDEN

De leerlingen

1	voorzien de werkplaats van de juiste materialen;	!	voorbereiding werkplaats

2	ontvangen en installeren de klant;	!	ontvangst en installatie
3	vullen administratieve gegevens in op de klantenfiche;	!	klantenfiche
4	beschermen de klant in functie van permanent of kleuren;		
5	wassen en verzorgen haar en hoofdhuid op een correcte manier met aangepaste producten;	!	wassen
		!	massage van de hoofdhuid bij heren:
		•	gommerende
		•	stimulerende
		!	verzorgen van hoofdhuid en haar

SNIT

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN		
De leerlingen			
1	maken een behandelingsplan op en getuigen van inzicht;	!	behandelingsplan
		!	technische tekeningen (TV)
		!	vormlijnen (TV)
2	omschrijven de kenmerken van de verschillende snitten aan de hand van technische tekeningen en/of afbeeldingen;	•	hoekig
		•	rond
		•	symmetrisch
		•	asymmetrisch
3	voeren de basissnitten nauwkeurig uit en verantwoorden hun werkwijze;	!	haartextuur in functie van snit (TV)
		!	herhaling van basissnitten
		•	massief
			horizontale lijn
			diagonaal voorwaarts
			diagonaal achterwaarts
4	werken met aangepaste materialen;	•	gradatiesnit (TV)
			30°
			45°
			90°
5	hanteren kam en schaar op een correcte wijze;		
6	voeren een snitcontrole uit;		
7	omschrijven het begrip effileren;	!	gradatiesnit: 120° (toenemende lagen) (TV) (U)
8	bespreken de materialen en de verschillende technieken;	!	combinatiesnitten (TV)
		!	kindersnit (U)

9	hanteren het effileermateriaal correct en veilig;	! effileertechnieken (TV) • met het scheermes • met de effileerschaar
10	voeren onder begeleiding een combinatie-snit uit;	• met de rechte schaar: inkniptechniek (U)
11	beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig;	! snitcontrole
12	zoeken gericht afbeeldingen op van kapsels in functie van snit.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhoud en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

3-10	Zorg voor een degelijke begeleiding van de leerlingen tijdens het uitvoeren van de snit, verdeel de modellen over verschillende lessen.
1	Technische tekeningen kunnen een onderdeel uitmaken van het behandelingsplan.
2	Maak gebruik van visueel materiaal om de graden te verduidelijken.
3	De herhaling van de basissnitten kan uitgevoerd worden op oefenhoofden of modellen.
12	Laat leerlingen een kapselmap maken waarin foto's zitten van kapsels waarvan ze de verschillende snitvormen kunnen afleiden.

BRUSHING

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHouden

De leerlingen

1	maken een behandelingsplan op en getuigen hierbij van inzicht;	! behandelingsplan
! materieel (TV)
! producten (verzorging-versteviging-afwerking) (TV)
2	leiden uit foto's van kapsels brushingtechnieken af;	! brushing in functie van de snit (TV) • 30° • 45° • 90° • 120° (U)
3	maken een aangepaste productenkeuze in functie van brushing;	
4	brushen de haren in functie van snit en gewenst kapsel en tonen aan dat ze de basisvaardigheden beheersen;	! techniek aangepast aan de morfologie, haarinplanting en haarlengte (TV)

5	maken kapsels met een goede volumeverdeling rekening houdend met haarinplanting, gelaatsvorm, wens van de klant ...	! drogen met de vingers: verschillende mogelijkheden
! brushing volgens de wens van de klant
! aandacht voor volume
6	hanteren materialen en apparaten op een correcte wijze;	! bijwerken met het krulijzer, kleefrollen
...
! gebruik van nieuwe materialen
7	voeren de brushing uit binnen een aanvaardbare tijd;	! afwerking van de brushing:
• krulijzer
• producten
8	werken de brushing bij met het krulijzer;	
9	werken de kapsels zorgvuldig en creatief af met aangepaste afwerkingsproducten;	
10	beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhouden en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

2	Vakliteratuur kan gebruikt worden om actuele brushingtechnieken te leren kennen.
4-7	Het beheersen van de brushingtechnieken vraagt zeer veel inoefening, het is belangrijk dat elke leraar binnen zijn praktijkles aandacht heeft voor de vooropgestelde doelstellingen bij brushing.
5	Vestig de aandacht van de leerling op het gebruik van de spiegel in functie van morfologie en kapsel. Zeker niet de morfologie uitdiepen (zie Vaktechnologie, tweede leerjaar, derde graad).

WATERGOLF

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHOUDEN

De leerlingen

1	maken een behandelingsplan op dat getuigt van inzicht;	! behandelingsplan
! materieel (TV)
! producten (TV)
2	gebruiken de juiste materialen en producten in functie van het gewenst kapsel en verantwoorden hun keuze;	! voorvormen
! verdelen

3	oefenen verschillende oproltechnieken om inzicht en handigheid te verwerven;	! kapsels • met haarrollers • met clips en uitwerken met golven
4	ontleden oproltechnieken aan de hand van afbeeldingen van kapsels;	• met haarrollers en clips • met verschillende materialen • in verschillende richtingen
5	maken kapsels rekening houdend met haarinplanting, gelaatsvorm, wens van de klant (TV)	! oprollen van lange haren
! techniek aanpassen aan de morfologie en haarinplanting (TV)
6	gaan creatief om met de verschillende oproltechnieken en tonen aan dat ze inzicht hebben in de techniek;	! realiteitsgebonden oprollingen
! combinatie van watergolf en brushing
! droogtijd bepalen (TV)
7	verantwoorden hun werkwijze bij het realiseren van een kapsel;	! tegenkammen en afwerken
! rechtstreeks onduleren (TV)
! aandacht voor volume
8	bepalen de juiste droogtijd en ontrollen het haar op een correcte wijze;	
9	gebruiken de onduleertechniek in kapsels;	
10	werken de kapsels zorgvuldig en creatief af met de juiste afwerkingsproducten;	
11	voeren de watergolf uit binnen een aanvaardbare tijd;	
12	beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhouden en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

Watergolven kan geïntegreerd worden binnen de lessen permanent, kleuren en snit. Zorg ervoor dat de vakdoelstellingen gehaald worden.

- 1 Technische tekeningen kunnen een onderdeel uitmaken van het behandelingsplan.
- 5 Zeker de morfologie niet uitdiepen (zie Vaktechnologie, tweede leerjaar, derde graad).
- 5-7-10 In de tweede graad leren we basistechnieken aan, in de derde graad is het de bedoeling om de watergolfoproling aan te passen aan de wens van de klant en inzicht te verwerven in de mogelijkheden.
- 5-6-9 Het is noodzakelijk de praktijken optimaal te benutten, bijvoorbeeld tijdens het droogproces van de watergolf de leerlingen technieken laten inoefenen op een oefenhoofd.

VERWERKEN VAN LANG HAAR

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 oefenen de (klassieke) haarwring;	! behandelingen
2 ontleden technische tekeningen;	! herhaling van de klassieke haarwring (chignon)
3 maken kapsels met verschillende opsteektechnieken;	! ontleden van technische tekeningen (TV)
4 verwerken krulijzertechnieken in een kapsel;	! producten (TV)
5 benoemen de volumematerialen en verwerken ze in kapsels;	! kapsels met de verschillende technieken bijvoorbeeld <ul style="list-style-type: none">• weeftechnieken• boekels• torsades ...
6 werken de kapsels zorgvuldig en creatief af en gebruikte juiste afwerkingsproducten;	! verwerken van volumematerialen (TV)
7 maken kapsels met een goede volumeverdeling;	! gebruik van het krulijzer
8 hebben aandacht voor een zuivere afwerking;	! verwerken van aangepaste versiering
9 brengen versieringen aan in kapsels en getuigen van creativiteit;	
10 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhouden en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

Er kunnen aparte uren voor dit onderdeel voorzien worden maar de lessen kunnen eveneens aansluiten bij andere praktijkvakken. Zorg ervoor dat de vooropgestelde doelstellingen gehaald worden.

- 1-2-6-7-8 Het is wenselijk dat de leerlingen lang haartechnieken niet enkel toepassen op oefenhoofden maar ook op echt haar (moeilijkheidsgraad).
- 2-8 Laat de leerlingen een kapselboek samenstellen met foto's en technische tekeningen waarin verschillende stijlen, technieken ... aan bod komen.
- 8 Versieringen kunnen gemaakt worden in de lessen Plastische opvoeding in samenspraak met de leraar.

HERENKAPPEN

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 maken een behandelingsplan op en getuigen van inzicht;	! behandelingsplan ! materieel (TV) ! producten (TV)
2 benoemen en omschrijven het materieel en hanteren het op een correcte wijze;	! opknippen op kam en schaar (TV) ! technische tekeningen (TV) ! klassieke snit met en zonder scheiding (TV)
3 bespreken de producten en maken een juiste keuze;	! bijwerken van <ul style="list-style-type: none">• ooromtrekken• wenkbrauwen• neusharen• nekharen
4 frictioneren de hoofdhuid met aangepaste producten;	! effileertechnieken (TV) <ul style="list-style-type: none">• met de rechte schaar• met het scheermes• met de eenzijdige effileerschaar
5 oefenen de techniek van het opknippen op kam en schaar;	
6 ontleden technische tekeningen;	! gebruik van de tondeuse (U) (TV) ! haren in vorm drogen, met en zonder scheiding
7 voeren de klassieke herensnitten uit;	! haren in golven drogen
8 beredeneren hun werkwijze;	! afwerken van het kapsel
9 voeren een controlesnit uit;	! scheren (TV) <ul style="list-style-type: none">• beschermen van kledij• materiaal• producten• voorbereidend werk• techniek van het scheren• nabehandeling
10 bespreken het effect van het effileren op de haren;	! kindersnit (U)
11 oefenen de verschillende effileertechnieken;	! gezichtsbehandling bij heren
12 drogen de haren in model en gebruiken hierbij aangepaste producten en materialen;	! knippen van baard en snor (TV) <ul style="list-style-type: none">• verschillende vormen
13 herkennen en benoemen baard- en snorvormen;	
14 knippen baard en snor;	
15 herkennen, benoemen en bespreken materialen en producten voor scheren;	

- 16 hebben aandacht voor het comfort van de klant tijdens het scheren en werken ergonomisch;
- 17 beschermen de kledij van de klant tijdens het scheren;
- 18 behandelen de huid voor en na het scheren;
- 19 oefenen de techniek van het scheren met aangepaste producten en materialen;
- 20 verantwoorden hun werkwijze bij scheren;
- 21 gaan veilig om met knip- en scheermateriaal;
- 22 werken hygiënisch tijdens het scheren en verklaren het belang ervan;
- 23 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhouden en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

Permanent en kleuren in functie van herenkappen kunnen zowel in de lessen permanent en kleuren aan bod komen als binnen het vak Herenkappen.

- 1-6 Technische tekeningen kunnen een onderdeel zijn van het behandelingsplan en bijdragen tot inzichtelijk werken.
- 3 Indien mogelijk kiezen voor een gamma herenproducten om te kunnen werken aan haar- en hoofdhuidproblemen bij de mannen.
- 5 Het beheersen van de opkniptechniek kan enkel gehaald worden door veelvuldig inoefenen.
- 5-6-9-11 De basistechnieken voor het herenkappen kunnen aangeleerd worden op een oefenhoofd.
12-14
- 5-7-14-22 Om leerlingen adequaat te begeleiden bij de verschillende technieken is het raadzaam een planning op te maken voor het meebrengen van modellen.
- 5-7-14-22 De basisoefeningen snit kunnen aangeleerd worden op een oefenhoofd. Nadien is het aangewezen de praktijk zoveel mogelijk op modellen uit te voeren.
- 6 Maak gebruik van visueel materiaal om de graden bij snit te verduidelijken.
- 11 Effileren komt ook aan bod in dameskappen, zonodig maak hieromtrent afspraken met de betrokken leraren.

- 13 Laat de leerlingen foto's zoeken van verschillende baard- en snorvormen.
- 19 Leerlingen kunnen gebruikmaken van modellen die meegebracht worden voor het knippen van de haren om ook de techniek van het schetsen, knippen van baard en/of snor in te oefenen.

PERMANENT

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 maken een behandelingsplan op en getuigen van inzicht;	! behandelingsplan ! materieel (TV) ! producten (TV)
2 bespreken de producten in functie van permanent;	• shampoo • voorbehandeling • verzadigingsproduct en inwerktijd • fixatieproduct en inwerktijd • verzorgingsproduct
3 bespreken materieel en producten in functie van permanent;	! technische tekeningen (TV)
4 ontleden technische tekeningen in functie van de wikkeltechniek;	! zigzagverdelingen ! inoefenen van de klassieke permanent met aangepaste producten
5 oefenen het oprollen in met verschillende soorten wikkels;	! kapselgerichte permanent op kort en lang haar met aangepaste producten (TV)
6 beredeneren in functie van het gewenste resultaat de juiste product- en wikkelseuze;	• wortelsteun • deelpermanent
7 permanenten de haren en verantwoorden hun werkwijze;	! hedendaagse technieken (TV) ! ontkrullen (TV) • verschillende technieken • verschillende producten
8 respecteren in werktijden van producten en getuigen van inzicht;	! foutenanalyse (TV) ! nabehandeling: verzorging en thuisverzorging
9 voeren de techniek van ontkrullen uit met aangepaste producten en materialen en lichten de werkwijze toe;	! afwerken van het kapsel
10 omschrijven de oorzaken van mislukkingen bij permanenten;	
11 verzorgen gepermanenteerde haren;	

- 12 houden rekening met de voorgeschreven veiligheidsvoorschriften;
- 13 beschermen hun handen tijdens het toepassen van producten;
- 14 werken binnen een aanvaardbare tijd;
- 15 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhouden en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

- 1 Het dialogeren met klanten stimuleren, zodat het behandelingsplan correct opgemaakt wordt.
Aan de hand van audiovisuele middelen dialogen waarnemen.
- 3 Gebruik producten van eenzelfde gamma om het eenvoudig te houden voor leerlingen. Hiermee bedoelen we niet alle permanentproducten van eenzelfde firma.
- 4 Het is niet nodig alle soorten wikkeltechnieken aan te leren. Maak een keuze uit de meest gebruikte.
Via het Pictoflexprogramma kan de leerling verschillende wikkeltechnieken opzoeken en zelf de techniek ontleden en uitvoeren.
Laat leerlingen verschillende wikkeltechnieken en hun resultaten vergelijken.
- 4-13 Train leerlingen op tempo bij het oprollen.
- 6-8 Het is evident dat er op klanten en/of modellen wordt gewerkt.
- 6-8 De verschillende technieken kunnen zowel op dames als heren toegepast worden.

KLEUREN

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 maken een behandelingsplan zo op dat ze getuigen van inzicht;	! behandelingsplan ! materieel (TV) ! producten (TV)
2 bespreken materialen en producten in functie van kleuren;	! gebruik van de kleurenkaart (TV) ! inwerktijden (TV) ! herhaling niet-oxidatieve kleuring
3 bepalen toonhoogte en kleurkarakter van het haar;	! oxidatieve kleuring met <ul style="list-style-type: none">• verschillende % wit haar• fantasiekleuren
4 maken een juiste kleurkeuze en aangepaste productenkeuze;	! verhelderende kleuring (TV) ! lokkentechnieken (TV), bijvoorbeeld <ul style="list-style-type: none">• met de muts• met stroken• inpaktechnieken• spatola ...
5 oefenen verschillende lokkentechnieken in met verschillende materialen en producten en verantwoorden hun werkwijze;	! herkleuren van lokken (TV) ! beitsen (TV) ! voorpigmenteren (TV) ! decaperen (U) (TV) <ul style="list-style-type: none">• reinigen• gommeren
7 bereiden het product op een correct manier en houding rekening met de juiste verhoudingen;	! nabehandeling <ul style="list-style-type: none">• shampoo• verzorging• thuisverzorging
8 beschermen hun handen tijdens het toepassen van producten;	! oplossen van kleurvraagstukjes (TV)
9 passen kleur- en ontkleuringstechnieken juist toe en verantwoorden hun werkwijze;	
10 respecteren inwerktijden van producten en getuigen van inzicht;	
11 voeren de kleuringen uit binnen een aanvaardbare tijd;	
12 verwijderen het kleurproduct op een correcte manier;	

- 13 verzorgen gekleurde haren;
- 14 lossen vraagstukjes op in verband met kleuren;
- 15 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Geef waar nodig theoretische ondersteuning. Hou rekening met inhoud en doelstellingen van het vak TV Vaktechnologie.

- 1 Het is voor alle leerlingen interessant wanneer er effectief gewerkt wordt op modellen, ze te betrekken bij het bespreken van het behandelingsplan.
- 5-7-9-10 De techniek van lokken kan aangeleerd worden op een oefenhoofd. Voorzie daarna
11-12-13 voldoende modellen en/of klanten om de verschillende kleur- en lokkentechnieken ook toe
15 te passen met producten.
- 6 Beitsen: niet het chemisch proces (zie Vaktechnologie, eerste leerjaar, derde graad).
- 5-6-9 Om leerlingen adequaat te begeleiden bij de verschillende technieken is het raadzaam een planning op te maken voor het meebrengen van modellen.
- 9 De kleurtechnieken zijn toepasbaar op dames en heren.
- 9-13 Laat leerlingen individueel of in groep kleurvraagstukjes oplossen tijdens de inwerktijd.
- 14 Beredeneer samen met de leerlingen de oplossing van een kleurvraagstuk. Dit kan sporadisch ingeschakeld worden.

TWEEDE LEERJAAR

SNIT

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 maken een behandelingsplan op in dialoog met de klant;	! behandelingsplan ! technische tekeningen
2 bepalen in overleg met de klant de snitkeuze;	! morfologische principes ! herhaling van de basissnitten
3 herkennen snittechnieken in kapsels;	• massief de rechte lijn de schuine lijn voorwaarts de schuine lijn achterwaarts
4 houden rekening met de morfologische principes bij het uitvoeren van een snit;	• gradatiesnit 30° 45° 90°
5 maken een juiste materiaalkeuze om de snit te realiseren;	
6 bespreken de snitten aan de hand van technische tekeningen;	! gradatiesnit: 120° (toenemende lagen) ! effileertechnieken:
7 voeren de gekende basissnitten zelfstandig en nauwkeurig uit en hanteren het knipmateriaal op een correcte manier;	• herhaling gekende technieken • inkniptechniek • glijtechniek ...
8 effileren de haren en verantwoorden hun werkwijze;	! combinatiesnitten ! modesnit ! verpersoonlijking van de snit
9 oefenen de verschillende snitten;	! kindersnit
10 verpersoonlijken de snit en getuigen van creativiteit;	
11 voeren een snitcontrole uit en verbeteren indien nodig;	
12 zoeken gericht informatie in verband met nieuwe materialen, technieken en tendensen in functie van snit.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

- 1 Technische tekeningen kunnen deel uitmaken van het behandelingsplan.
- 6 Maak gebruik van visueel materieel om de graden bij snit te verduidelijken.

- 7 Wanneer de leraar merkt dat bepaalde leerlingen problemen hebben met één of andere basissnit is het wenselijk gerichte modellen te laten meebrengen.
- 7-8-9-10 Leerlingen geregeld laten verwoorden waarom zij bepaalde snit-, effileer-, brushing- en afwerkingsmethodes toepassen, zal het routinematig werken doorbreken en meer stimuleren tot doordacht werken.
- 9 Bespreek met de leerlingen een modesnit en laat hen deze uitvoeren op model of oefenhoofd.
- 9-10 Stimuleer persoonlijk werk van leerlingen bijvoorbeeld door deelname aan wedstrijden.
- 5-6-12 Geef gerichte opdrachten bij het bezoek aan beurzen en bijwonen van shows.
- 9 Bespreek met de leerlingen 'de omgang met kinderen' in het salon in functie van kindersnit.
- 11 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging. Nodig een kapper/kapster uit om een modelijn te demonstreren.

BRUSHING

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHOUDEN

De leerlingen

1	maken het behandelingsplan in dialoog met de klant;	!	behandelingsplan
2	bepalen de kapselstijl in overleg met de klant;	!	materialen
3	gebruiken aangepaste producten en materialen en verwoorden hun keuze;	!	producten
4	brushen de haren in functie van de snit en het gewenste kapsel en tonen aan dat ze de verschillende technieken beheersen;	!	morfologische principes
5	maken kapsels met een goede volumeverdeling en hebben aandacht voor morfologische principes;	!	inoefenen van brushingtechnieken in functie van klassieke en modieuze kapsels
6	adviseren de klant;	!	nieuwe technieken in functie van modelijnen
7	werken op een creatieve manier;	!	gebruik van afwerkingsproducten
8	beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig;	!	afwerken van de brushing

- 9 zoeken gericht informatie in verband met materialen, producten, technieken en tendensen in functie van brushing.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Het beheersen van de brushingtechnieken vraagt zeer veel inoefening, het is belangrijk dat elke leraar binnen zijn praktijkles aandacht heeft voor de vooropgestelde doelstellingen bij brushing.

- 1-6 De leraar kan zich in functie van het advies- en verkoopgesprek beroepen op de leerstof gegeven in TV Vaktechnologie.
- 3 Het is wenselijk actuele materialen en producten te gebruiken.
- 4 Vakliteratuur kan gebruikt worden om actuele brushingtechnieken te ontdekken.
- 4-7 Leerlingen geregeld laten verwoorden waarom zij brushing- en afwerkingsmethodes toepassen, zal het routinematig werken doorbreken en meer stimuleren tot doordacht werken.
- 5 Er dienen met de leraar TV Vaktechnologie afspraken gemaakt te worden rond morfologie. In de Praktijk schenken de leerlingen aandacht aan het toepassen van de morfologische principes. In de lessen TV Vaktechnologie wordt dieper ingegaan op morfologie.
- 5 Vestig de aandacht van de leerling op het gebruik van de spiegel in functie van morfologie en kapsel.
- 8 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.

WATERGOLF

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHouden

De leerlingen

1	maken een behandelingsplan in dialoog met de klant;	!	behandelingsplan
		!	materialen
		!	producten
2	bepalen de kapselstijl in overleg met de klant;	!	morfologische principes
3	adviseren de klant;	!	inoefenen van de gekende technieken
4	gebruiken aangepaste materialen en producten en verantwoorden hun keuze;	!	klassieke en modische watergolven

- 5 beheersen de technieken, voeren ze zelfstandig uit en verantwoorden hun werkwijze;
- 6 getuigen van inzicht en creativiteit bij het uitvoeren van een watergolf;
- 7 maken kapsels met een goede volumeverdeling en hebben aandacht voor morfologische principes;
- 8 werken binnen een aanvaardbare tijd;
- 9 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig;
- 10 zoeken gericht informatie in verband met materialen, producten, technieken en tendensen in functie van watergolf.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Het vakonderdeel zal voornamelijk aan bod komen in de lessen salonwerk, kleuren, permanent en snit. Elke leraar schenkt binnen zijn praktijk aandacht aan de vooropgestelde doelstellingen bij watergolven.

- 1-3 De leraar kan zich in functie van het advies- en verkoopgesprek beroepen op de leerstof gegeven in TV Vaktechnologie.
- 9 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.

GELEGENHEIDSKAPSELS

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 noteren technische informatie op het behandelingsplan;	! behandelingsplan ! producten
2 bepalen de stijl van het kapsel in overleg met de klant;	! ontleden van technische tekeningen en foto's ! morfologische principes
3 adviseren de klant;	! herhaling van gekende technieken ! plaatsen van haarstukjes
4 maken kapsels met een goede volumeverdeling, rekening houdend met de morfologie;	! onderhoud van haarstukjes ! verwerken van aangepaste versiering ! moderne gelegenheidskapsels op kort en lang haar

- 5 gebruiken de juiste producten en materialen; ! techniek: golven met kam en haardroger/krulijzer
- 6 realiseren een kapsel naar foto;
- 7 verweken haarstukjes in kapsels;
- 8 onderhouden haarstukjes op een correcte manier;
- 9 verwerken aangepaste versieringen in het kapsel;
- 10 werken nauwkeurig en zelfstandig bij de realisatie van de kapsels en binnen een aanvaardbare tijd;
- 11 ontwerpen kapsels en getuigen van creativiteit;
- 12 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Er kunnen hiervoor aparte uren voorzien worden maar de lessen kunnen eveneens aansluiten bij andere praktijkvakken. Zorg ervoor dat de vooropgestelde doelstellingen gehaald worden.

- 1-3 De leraar kan zich in functie van het advies- en verkoopgesprek beroepen op de leerstof gegeven in TV Vaktechnologie.
- 2-6-9-11 Laat de leerlingen een kapselboek samenstellen met foto's en technische tekeningen waarin verschillende stijlen, technieken ... aan bod komen.
- 4-5-6-7 Het is wenselijk dat de leerlingen lang haartechnieken niet enkel toepassen op oefenhoofden maar ook op echt haar (moeilijkheidsgraad).
- 9-10-11
- 4-5 Leerlingen geregeld laten verwoorden waarom zij bijvoorbeeld bepaalde producten gebruiken, volumes plaatsen, in een kapsel. Het routinematig werken doorbreken en meer stimuleren tot doordacht werken.
- 4-11 Toon respect voor de stijl van de leerlingen en stimuleer persoonlijk en creatief werk.
- 4-6-11 Kies voor actuele kapsels om uit te werken in de les.
- 6-9-12 Stimuleer het persoonlijk werk van leerlingen door bijvoorbeeld deelname aan wedstrijden.
- 9 Versieringen kunnen gemaakt worden in de lessen Plastische opvoeding in samenspraak met de leraar.
- 12 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.

HERENKAPPEN

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN	LEERINHOUDEN
De leerlingen	
1 maken een behandelingsplan via dialoog met de klant;	! behandelingsplan ! materialen ! producten
2 bepalen de snitkeuze in overleg met de klant en kiezen de juiste snittechnieken;	! morfologische principes ! de tondeuse ! herhaling van de klassieke herensnit
3 bespreken het gebruik van de tondeuse;	! moderne herensnit met verschillende materialen
4 gebruiken de tondeuse op een correcte manier bij het uitvoeren van een snit;	! borstelsnit ! toepassen van effileertechnieken in functie van het kapsel
5 hebben aandacht voor de morfologische principes;	! kapsel met golven ! knippen van baard en snor
6 voeren de verschillende herensnitten uit en gebruiken aangepaste materialen;	! kindersnit ! salonwerk: inoefenen van gekende technieken
7 voeren de borstelsnit uit;	! modische brushing en afwerkingstechnieken
8 effileren de haren in functie van het gewenste resultaat;	
9 drogen de haren in model met aangepaste materialen en producten;	
10 knippen de haren van baard en snor volgens wens van het model;	
11 adviseren de klant;	
12 voeren kindersnitten uit;	
13 scheren de klant;	
14 gaan veilig om met knip- en scheermateriaal;	
15 werken kapsels af met aangepaste producten;	
16 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig;	
17 zoeken gericht informatie in verband met nieuwe producten, materialen, technieken en tendensen in functie van herenkappen.	

Permanent en kleuren in functie van herenkappen kunnen zowel in de lessen permanent en kleuren aan bod komen als binnen het vak Herenkappen. De lessen herenkappen kunnen geïntegreerd worden in het salonwerk: gekende technieken worden daar ingeoeffend.

6-7-8-10 Het aanleggen van een map met herenkapsels volgens de laatste modestrekkingen, kan de
12-15-17 leerlingen aanzetten tot creativiteit in het tot stand brengen van accenten in verschillende kapsels.

4-6-7-8-9 Leerlingen geregeld laten verwoorden waarom zij bepaalde knip-, effileer-, brushing- en
10-12-15 afwerkingsmethodes toepassen, zal het routinematig werken doorbreken en meer stimuleren tot doordacht werken.

1-11 De leraar kan zich in functie van het advies- en verkoopgesprek beroepen op de leerstof
gegeven in TV Vaktechnologie.

12 Bespreek met leerlingen 'de omgang met kinderen' in het salon in functie van kindersnit.

16 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.

PERMANENT

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHOUDEN

De leerlingen

1	maken een behandelingsplan via dialoog met de klant;	! behandelingsplan
! adviesgesprek bij permanent
2	bepalen in overleg met de klant de kapselsteun;	! inoefenen van permanent in functie van snit en kapsel
3	adviseren de klant;	! nieuwe tendensen in functie van permanent (actuele materialen en producten)
4	maken een verantwoorde wikkel- en productenkeuze in functie van het gewenste resultaat;	! gebruik van apparaten (U)
5	permanenten de haren op een nauwkeurige manier, werken zelfstandig binnen een aanvaardbare tijd;	
6	verantwoorden hun werkwijze;	
7	respecteren inwerktijden van producten;	
8	beschermen hun handen tijdens het toepassen van de producten;	

- 9 gaan zuinig en veilig om met permanentproducten;
- 10 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig;
- 11 zoeken gericht informatie in verband met nieuwe producten, materialen, technieken en tendensen in functie van permanent.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

De lessen permanent kunnen geïntegreerd worden in het salonwerk.

- 1-2-3 De leraar kan zich in functie van het advies- en verkoopgesprek beroepen op de leerstof gegeven in TV Vaktechnologie.
- 4-5 Werk zoveel mogelijk met actuele materialen en producten.
- 4-5-6-7 Laat leerlingen regelmatig verwoorden waarom zij bepaalde permanenttechnieken toepassen, het zal de routine doorbreken en stimuleren tot doordacht werken.
- 10 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.
- 11 Laat leerlingen een verzamelmap aanleggen met actuele permanenttechnieken. Vraag een demonstratie aan bij een firma.

KLEUREN

Vooraf:

Zie ook de leerplandoelstellingen die gelden voor alle vakonderdelen (p. 25) en de leerplandoelstellingen betreffende voorbereidende handelingen (p. 25).

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHOUDEN

De leerlingen

1	maken een behandelingsplan via dialoog met de klant;	!	behandelingsplan
		!	adviesgesprek bij kleuren
2	bepalen in overleg met de klant de gewenste kleurenkeuze;	!	inoefening van kleur- en lokkentechnieken
		!	nieuwe tendensen
3	maken een verantwoorde kleurenkeuze en getuigen van inzicht in de kleurenleer;	!	de ontkleuring
		!	herkleuren van ontkleurde haren
4	adviseren de klant;	!	kleurcorrecties
		!	meertonenkleuring
5	maken zelfstandig kleurformules op;	!	gebruik van apparaten (U)
		!	oefeningen op kleurformules
6	bereiden het product op een correcte manier en respecteren de verhoudingen;	!	kleuren in functie van de snit

- 7 passen kleur- en ontkleuringsproducten nauwkeurig toe en werken binnen een aanvaardbare tijd;
- 8 beschermen hun handen bij het gebruik van kleurproducten;
- 9 werken zelfstandig en nauwkeurig;
- 10 voeren kleurconstructies uit en verantwoorden hun werkwijze;
- 11 respecteren inwerktijden van producten;
- 12 getuigen van creativiteit;
- 13 gaan zuinig en veilig om met kleur- en ontkleuringsproducten;
- 14 beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig;
- 15 zoeken gericht informatie in verband met nieuwe materialen, producten, technieken en tendensen in functie van kleuren.

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

De lessen permanent kunnen geïntegreerd worden in het salonwerk.

- 1-4 De leraar kan zich in functie van het advies- en verkoopgesprek beroepen op de leerstof gegeven in TV Vaktechnologie.
- 7 Werk zoveel mogelijk met actuele materialen en producten.
- 3-6-7-10 Laat leerlingen regelmatig verwoorden waarom zij bepaalde kleur-, ontkleur- en lokken-technieken toepassen.
Het zal de routine doorbreken en stimuleren tot doordacht werken.
- 14 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.
- 15 Vraag een demonstratie aan bij een firma om andere technieken en producten te ontdekken.
Laat leerlingen een verzamelmap aanleggen met actuele kleur-, ontkleur- en lokkentech-
nieken.

LEERPLANDOELSTELLINGEN IN FUNCTIE VAN SALONWERK EN/OF STAGES

In de loop van het tweede leerjaar van de derde graad worden een aantal (door de school te bepalen) lestijden besteed aan Stages of Salonwerk. In deze lessen ligt de nadruk op het geïntegreerd werken: in een authentieke of reële werksituatie worden de leerlingen geconfronteerd met een samenspel van verschillende elementen die in de klassituatie afzonderlijk aan bod komen.

Naast de doelstellingen die hierboven voor het tweede leerjaar aangegeven zijn, moeten de leerlingen ook onderstaande vaardigheden en attitudes verwerven.

De leerlingen

- ! ontvangen, begroeten en begeleiden de klant op een vriendelijke manier;
- ! verzorgen hun taal en houding in functie van hun dienstverlenend beroep;
- ! gaan op een correcte en discrete manier om met klanten, leraren, stagegevers ...
- ! hebben aandacht voor het comfort van de klant en voorzien de nodige bescherming van de klant naargelang de toepassing;
- ! bevragen de klant en peilen naar de verwachtingen in functie van kapseldienst;
- ! observeren de klant op een discrete wijze in functie van stijl en persoonlijkheid;
- ! stellen een bepaalde kapseldienst voor;
- ! geven advies tijdens de behandeling;
- ! adviseren de klant in functie van thuisbehandeling;
- ! beoordelen hun werk kritisch en streven naar nauwkeurigheid;
- ! peilen naar tevredenheid van de klant;
- ! werken zelfstandig.

5 EVALUATIE

Zie Algemeen deel, punt 6.

6 MINIMALE MATERIELE VEREISTEN

Zie Algemeen deel, punt 8.

7 BIBLIOGRAFIE

Zie Algemeen deel, punt 9.

HAARZORG
Derde graad BSO

PV PRAKTIJK *BIO-ESTHETIEK/DAMESKAPPEN*
HAND- EN GELAATSVERZORGING

Eerste leerjaar: 2 uur/week
Tweede leerjaar: 2 uur/week

D/2001/0279/047

INHOUD

1	BEGINSITUATIE	49
2	ALGEMENE DOELSTELLINGEN	49
3	ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCH WENKEN	49
4	LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH- EERSTE LEERJAAR	49
	TWEEDE LEERJAAR	50
5	EVALUATIE	51
6	MINIMALE MATERIELE VEREISTEN	51
7	BIBLIOGRAFIE	51

1 BEGINSITUATIE

In sommige scholen hebben de leerlingen reeds kennisgemaakt met het vak Gelaatsverzorging en Make-up via het complementair gedeelte. Voor andere leerlingen is het vak nieuw. Alle leerlingen hebben de lessen handverzorging gekregen.

2 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Zie Algemeen deel, punt 4.

3 ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCH WENKEN

Zie Algemeen deel, punt 5.

4 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

EERSTE LEERJAAR

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerlingen

- 1 herkennen en benoemen de soorten huidtypes;
- 2 voeren de voorbereidende handelingen uit en lichten het nut ervan toe;
- 3 noteren gegevens op een klantenfiche;
- 4 verzorgen de huid van het gelaat volgens de aangeleerde methode en gebruiken hiervoor aangepaste producten;
- 5 epileren de wenkbrauwen onder leiding van de leraar;
- 6 passen een eenvoudige make-up toe en gebruiken hiervoor de juiste producten en technieken;
- 7 hanteren de materialen op een juiste wijze;

LEERINHOUDEN

De huidtypes (eenvoudig)

Vorbereidende handelingen
! werkplaats voorbereiden
! ontsmetten materiaal
! klantenfiche

Vorbereidende verzorging van de huid in functie van make-up

! reinigen
! dieptereiniging
! lotion aanbrengen
! epileren van de wenkbrauwen
! masker aanbrengen
! dagcrème aanbrengen

Make-up

Eenvoudige make-up (aangepast aan hun leeftijd)

8	voeren een nagel- en handverzorging nauwkeurig uit binnen een bepaalde tijd en verantwoord hun werkwijze;	Handverzorging
Inoefening van
! de nagelverzorging
! de handverzorging
! lakken van de nagels
9	lakken de nagels nauwkeurig volgens de aangeleerde methode;	
10	gaan zuinig en veilig om met producten;	
11	beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Help de leerlingen bij de keuze van de producten, zoek een eenvoudig productengamma.

4-5-6	Van de leerlingen BSO 'Haarzorg' wordt niet verwacht dat zij de aangeleerde technieken voor dit vak perfect beheersen in functie van het uitoefenen op anderen.
6	De lessen make-up kunnen ook gezien worden in functie van het zichzelf verzorgen en maquilleren.
Ook in deze lessen is het belangrijk om aandacht te schenken aan sociale en communicatieve vaardigheden.
11	Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.

TWEDE LEERJAAR

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerlingen

1	verwerven handigheid bij het uitvoeren van de verschillende technieken;
2	noemen de kenmerken van een modische make-up op aan de hand van foto's;
3	voeren een modische make-up uit met aangepaste materialen en producten;
4	herkennen en benoemen de specifieke materialen en producten;

LEERINHOUDEN

Gelaatsverzorging

- ! verschillende technieken
- ! verzorging van de huid

Make-up

- ! eenvoudige make-up
- ! modische make-up (nieuwe tendensen)
 - materialen
 - producten

5	werken een eenvoudige kindergrime uit naar foto en/of schets; (U)	Kindergrime (U)
! materialen
! producten
! eenvoudige kindergrimes (naar foto of eigen ontwerp)
6	voeren de verschillende technieken nauwkeurig uit binnen een aanvaardbare tijd;	Handverzorging
! nagelverzorging
! handverzorging
! lakken van de nagels
7	lichten hun werkwijze toe;	
8	beoordelen hun werk kritisch en verbeteren indien nodig.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

- 2-3 Laat de leerlingen nieuwe tendensen opzoeken, verwerken en uitwerken.
- 2 In functie van het totaalbeeld (kapsel, make-up, kledij) videofragmenten tonen van shows.
- 2-3-5 In samenspraak met de leraar Plastische opvoeding kunnen schetsen gemaakt worden in functie van kindergrime en make-up.
- 5 Ga met de leerlingen naar een kleuterschool om kindergrimes in te oefenen. Laat hen vooraf enkele tekeningen uitwerken.
- 6 Het lakken van nagels vraagt veel inoefening.
- 8 Het zichzelf evalueren en controleren kan leiden tot kwaliteitsverhoging.

5 EVALUATIE

Zie Algemeen deel, punt 6.

6 MINIMALE MATERIELE VEREISTEN

Zie Algemeen deel, punt 8.

7 BIBLIOGRAFIE

Zie Algemeen deel, punt 9.

HAARZORG
Derde graad BSO

TV *DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN*
VAKTECHNOLOGIE

Eerste leerjaar: 2 uur/week
Tweede leerjaar: 2 uur/week

D/2001/0279/047

INHOUD

1	BEGINSITUATIE	55
2	ALGEMENE DOELSTELLINGEN	55
3	ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN	55
4	LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH- EERSTE LEERJAAR	55 55
	TWEEDE LEERJAAR	59
5	EVALUATIE	61
6	MINIMALE MATERIELE VEREISTEN	61
7	BIBLIOGRAFIE	61

Let op! 1 - 0 geïntegreerd bij PV Praktijk/Stages

1 BEGINSITUATIE

Zie Algemeen deel, punt 3.

2 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Zie Algemeen deel, punt 4.

3 ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Zie Algemeen deel, punt 5

4 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

EERSTE LEERJAAR

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerlingen

- 1 omschrijven de begrippen zuurtegraad en pH -schaal;
- 2 bespreken de invloed van de pH -waarde van producten op huid en haar;
- 3 omschrijven de begrippen basen, zuren en zouten;
- 4 herkennen de verschillende soorten mengsels en omschrijven ze;
- 5 noemen de belangrijkste bestanddelen van haarproducten op;
- 6 bespreken de werking van de belangrijkste stoffen;

LEERINHOUDEN

pH -waarde (uitbreiding of herhaling)

De pH -waarde van producten en invloed op huid en haar

De begrippen basen, zuren en zouten in functie van haarproducten

Mengsels

- ! oplossingen
- ! emulsies
- ! gels
- ! suspensies

Haarproducten

- ! shampoos
- ! verzorgings- en nabehandelingsproducten
- ! verstevingsproducten
- ! afwerkingsproducten

7	verklaren waarom de kennis van kleurenleer belangrijk is bij het haarkleuren;	Kleurenleer (Herhaling leerstof van tweede leerjaar van de tweede graad)
8	herkennen warme en koude kleuren;	! kleurenster
9	bespreken de invloed van het kleurkarakter op de toonhoogte.	! invloed van kleurkarakters op de toonhoogte
10	verklaren de begrippen oxidatie en reductie in functie van kleuren en permanenten;	Kleuren ! oxiderende en reducerende reacties bij kleuren en permanent
		! percentages wit haar
		! kleurcorrecties
		! herkleuren van ontkleurde haren
		! chemische processen tijdens
		• kleuren
		• verhelleren
		• ontkleuren
		• beitsen
11	verklaren de chemische processen bij kleurtoepassingen;	• voorpigmenteren
		• decaperen
		• ophalen van kleur
12	leggen het verhelderingsproces uit bij het kleuren en ontkleuren van de haren;	
13	bespreken de werking van de belangrijkste stoffen;	! kleuringsproducten
		! ontkeuringproducten
		! vergelijkingstabel van de soorten (ont)kleuringsproducten
14	verklaren de chemische processen bij permanenttoepassingen;	Permanent ! voorbehandelingsproducten
		! permanentproducten
15	bespreken de werking van de belangrijkste stoffen;	
16	noemen preventiemaatregelen inzake aids in functie van het kappersberoep;	Hygiëne ! aids:
		• oorzaken
		• preventiemaatregelen
17	bespreken bondig de verschillende mogelijkheden voor het reinigen en desinfecteren van het kapsalon;	! onderhoud kapsalon: dagelijks, wekelijks ...
		! eerste hulp bij het verzorgen van mogelijke ongevallen binnen het kapsalon
18	leggen uit hoe ze moeten reageren bij ongevallen binnen het kapsalon;	

- 19 noemen de meest voorkomende gezondheidsproblemen op en bespreken de mogelijke oorzaken;
- 20 omschrijven de symptomen van deze gezondheidsproblemen;
- 21 verklaren het belang van ergonomie in functie van hun beroep;
- 22 noemen preventiemaatregelen op;
- 23 omschrijven de bouw van het haar;
- 24 benoemen de lagen van de huid en duiden ze aan op een schets;
- 25 noemen de inwendige en uitwendige oorzaken op van haar- en hoofdhuidproblemen;
- 26 bespreken de gevolgen van bepaalde haarbehandelingen op de gezondheid van het haar;
- 27 omschrijven de kenmerken van wijzigingen in het haar;
- 28 verklaren hoe haaruitval ontstaat;
- 29 bespreken de verschillende vormen van haaruitval;
- 30 noemen de behandelingsmogelijkheden op bij haaruitval;
- 31 bespreken de behandeling van haaruitval bij de kapper;
- Gezondheidsproblemen van de kapper**
- ! spataders
 - ! ademhalingsklachten
 - ! rugklachten
 - ! kapperseczeem
 - ! irritaties van de huid
 - ! allergische reacties
- Bespreken van symptomen, oorzaken, preventie
- Het haar en de hoofdhuid**
- Bondige herhaling van de leerstof van de tweede graad
- Aandoeningen aan haar en hoofdhuid**
- Oorzaken van haar- en hoofdhuidproblemen
- ! inwendige (voeding, stress ...)
 - ! uitwendige, bijvoorbeeld agressiviteit van behandelingen en producten en zon
- Haaraandoeningen
- Beschadigde haren
- ! beschadigingsgraad en oorzaken
 - ! verzorgen
- Wijzigingen in het haar
- ! pigmentaandoeningen
 - ! structuurwijzigingen
- Haaruitval
- ! normale
 - ! abnormale
 - ! tijdelijke
 - ! definitieve
 - ! oorzaken
 - ! mannelijke kaalhoofdigheid
 - ! behandelingsmogelijkheden
 - door de kapster (producten)
 - medische ingrepen

32	noemen de uiterlijke kenmerken op van de hoofdaandoeningen;	<u>Hoofdhuidproblemen</u>
Schimmels
Schilferige hoofdhuid
! roos
! psoriasis
! eczeem
Parasieten: schurft
Allergie
Kenmerken, oorzaken en eventuele behandelings
33	noemen de mogelijke behandeling op;	
Informatisering in het kapsalon in functie van		
34	bespreken de verschillende gebruiksmogelijkheden van de computer in het kapsalon;	! klantenfiches, stockbeheer
35	verklaren hun nut van informatisering;	! andere toepassingsmogelijkheden, bijvoorbeeld mailings, opzoeken van informatie
36	passen zoveel als mogelijk de gebruiksmogelijkheden van de computer toe in het kapsalon.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

- 1-3-4-5-6 10-11-12 13-14-15 Het is niet nodig bepaalde items scheikundig uit te diepen. Bespreek ze praktijkgericht.
- 1-2 Test producten uit in functie van de *pH*-waarde.
- 4 Laat leerlingen verschillende producten meebrengen om de soorten mengsels te onderscheiden.
- 5-26 Het didactisch materiaal van Procter & Gamble kan gebruikt worden om de verschillende bestanddelen te onderscheiden.
- 7-8-9 Het Pictoflexprogramma kan gebruikt worden om het mengen van kleuren visueel voor te stellen
- 8-9-12 Breng verschillende producten aan op haarlokjes en bespreek de resultaten. Op die manier kan de kleurtheorie visueel voorgesteld worden.
- 12 Bij het item verhelderen kan je een beroep doen op een verhelderingstabel om de verheldering beter te duiden.
- 18 Nodig een spreker uit van het Rode Kruis in verband met het toedienen van eerste hulp bij ongevallen.
 Laat leerlingen gerichte informatie opzoeken.
 Gebruik voorbeelden uit de praktijk om de theorie te verduidelijken.
 Leg zoveel mogelijk de link met de praktijklessen en de reeds opgedane ervaringen van de leerlingen.

TWEEDE LEERJAAR

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerlingen

- 1 omschrijven de verschillende taken en verantwoordelijkheden van een kapper-werknemer/gerant;
- 2 noemen de professionele kwaliteiten op van de kapper in functie van tewerkstelling;
- 3 bespreken de toekomstmogelijkheden binnen het kappersberoep;
- 4 lichten het belang van het leveren van kwaliteit toe in het kapsalon;
- 5 noemen de punten op waarmee men rekening moet houden bij het verkopen;
- 6 kunnen een verkoop- en adviesgesprek voeren;
- 7 bespreken de verschillende klantentypes en de benadering ervan als kapper;
- 8 geven mogelijke bezwaren van de klant tegenover haarbehandelingen;
- 9 bespreken de kapper kan reageren bij bezwaren;
- 10 benoemen de delen van het hoofd en haarpartijen en duiden ze aan op een schets;
- 11 herkennen de verschillende gelaatsvormen;
- 12 bespreken de mogelijkheden om de gelaatsvormen aan te passen via vorm, volume, kleur en lokken;
- 13 noemen andere onvolmaaktheden en bespreken de aanpassingen door de kapper;

LEERINHOUDEN

Professionele kwaliteiten van de kapper in functie van tewerkstelling

- ! profiel van een kapper-werknemer
- ! profiel van een gerant
- ! kwaliteitszorg

Verkoop van diensten en producten

- Verkoopgesprek
- ! inleidend gesprek
 - ! adviesgesprek
 - ! afsluiten van de verkoop

De klant in functie van behandelingen

- ! klantentypes en benadering
- ! bezwaren van de klant
- ! reactie van de kapper
- ! persoonlijkheid van de klant

Morfologie

- ! delen van het hoofd en haarpartijen
- ! verschillende gelaatsvormen
- ! aanpassingen van de gelaatsvormen door middel van vorm, volume, textuur, kleur en lokken
- ! andere onvolmaaktheden (neus, kin, voorhoofd, ... en aanpassingen)

- 14 noemen de plichten van de werkgever en werknemer op in verband met de wet Welzijn op het werk;
- 15 zoeken de risico's op in verband met veiligheid in het kapsalon;
- 16 noemen de soorten milieuverontreiniging in het kapsalon;
- 17 noemen de maatregelen op om milieuverontreiniging in het kapsalon te beperken;
- 18 omschrijven enkele belangrijke begrippen in verband met elektriciteit;
- 19 noemen de veiligheidsvoorschriften op in functie van omgaan met elektriciteit;
- 20 bespreken de elektrische apparaten in het kapsalon in functie van veiligheid;
- 21 bespreken de inrichting van het kapsalon in functie van het comfort van klant en kapper;
- 22 verklaren het belang van trends en vernieuwingen in het kappersvak;
- 23 gaan kritisch om met reclame.
- Welzijn op het werk**
- ! plichten van de werkgever
 - ! plichten van de werknemer
 - ! eenvoudige risico-analyse in het kapsalon
- Milieu**
- Milieuverontreiniging in het salon
- ! waterverontreiniging
 - ! bodemverontreiniging
 - ! luchtverontreiniging
 - ! Preventiemaatregelen
- Basisbegrippen van elektriciteit**
- ! elektrische energie
 - ! energie en arbeid
 - ! elektriciteit in de stof
 - ! elektriciteit in beweging
 - ! grootheden van elektrische stroom (spanning, weerstand, vermogen, stroomsterkte)
- De elektrische installatie**
- ! onderdelen
 - ! beveiligen van elektrische leidingen en stroomkringen
 - zekeringen
 - automatische zekeringen
 - aardlekschakelaar
 - ! veiligheid in het kapsalon
 - effecten van elektrische stroom op het lichaam
 - de aarding/dubbele isolatie
 - keurkenmerken
 - ! elektrische apparaten in het kapsalon
 - soorten
 - gebruik
 - veiligheid
 - onderhoud
- Het salon**
- Wegwijs door het salon
- Trends en vernieuwingen in het vak**
- Vergelijking van actuele problemen**

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

De lessen zo praktisch mogelijk aanbrengen via voorbeelden uit de praktijk.

- 1-2-3-4 Een kapper uitnodigen om te spreken over zijn beroep.
- 5-7-8-9 Leerlingen ervaringen laten uitwisselen vanuit de stageplaats/salonpraktijk.
6-17-20
21-23
- 5-6 Via rollenspel en audiovisuele middelen het verkoopgesprek aanbrengen.
- 8-9 Het Pictoflexprogramma zijn voorbeelden te vinden van bezwaren en de reactie van de kapper hierop.
- 10-11-12 Het Pictoflexprogramma bevat voorbeelden in verband met morfologie.
13
- 10-11 Via didactisch materiaal zoals foto's en transparanten de leerlingen oefeningen laten maken
12-13 in verband met morfologie.
- 5-6-9-11 In de lessen Praktijk kunnen de theoretische items praktisch gerealiseerd worden.
12-13-15
17-19-23
- 16-17-20 Projectmatig werken rond thema's zoals milieu, veiligheid en elektriciteit.
- 21 Op het Pictoflexprogramma is een schema te vinden in verband met het functioneel gebruik van het salon.
- 22-23 Beursbezoek organiseren in functie van actuele materialen en producten.

5 EVALUATIE

Zie Algemeen deel, punt 6.

6 MINIMALE MATERIELE VEREISTEN

Zie Algemeen deel, punt 7.

7 BIBLIOGRAFIE

Zie Algemeen deel, punt 9.

HAARZORG
Derde graad BSO

TV *DAMESKAPPEN/HERENKAPPEN*
GESCHIEDENIS VAN DE OPSCHIK

Eerste leerjaar: 1 uur/week
Tweede leerjaar: 1 uur/week

D/2001/0279/047

INHOUD

1	BEGINSITUATIE	65
2	ALGEMENE DOELSTELLINGEN	65
3	LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN	65
4	EVALUATIE	68
5	MINIMALE MATERIELE VEREISTEN	68
6	BIBLIOGRAFIE	68

1 BEGINSITUATIE

De leerlingen kennen het vak reeds van de tweede graad.

De interesse van de leerlingen gaat vooral naar mode, haartooi en schoonheidsverzorging.

Het vak geeft een beeld van de verschillende perioden in de geschiedenis en moet zoveel mogelijk uitgaan van de actualiteit en van het heden.

2 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Zie Algemeen deel, punt 4.

3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

LEERPLANDOELSTELLINGEN

LEERINHOUDEN

De leerlingen

1	stellen belang in de tijdgeest van vroegere perioden;	!	Tijdgeest
2	zien de gevolgen in voor cultuur en maatschappij;	!	Sociale, culturele, religieuze, maatschappelijke ... invloeden op het modebeeld
3	leggen verband tussen het heden en het verleden;	!	Modebeeld • Silhouet• Algemene kenmerken van de haardracht (v/m)• Algemene kenmerken van de opschik (v/m)• Algemene kenmerken van de kledij (v/m)• Accessoires (U)
4	verantwoorden het belang van dit vak in functie van het beroep;		Belang voor: mode, creativiteit, veranderde levensstandaard, tendensen, overdrijvingen, gewijzigde economie ...
5	noemen de grote trendmakers op uit de geschiedenis;		
6	beschrijven eenvoudige gelijkenissen en verschillen tussen twee opeenvolgende perioden;		
7	herkennen een grote periode via documentatie en lichten ze bondig toe;		
8	kunnen beperkte toepasselijk informatie verzamelen;		
9	kunnen een aantal naslagwerken raadplegen.		

De hierboven vermelde doelstellingen worden toegepast op de volgende periodes:

Barok: bijvoorbeeld: de eerste mannelijke dameskapper; le Roi Soleil

Rococo: bijvoorbeeld: het rijke hofleven van Lodewijk XV; Madame de Pompadour 'koningin van de mode'

Classicisme: bijvoorbeeld: het hofleven van Lodewijk XVI; Marie-Antoinette; Rose Bertin 'ministre de la mode'; haarkapper 'Léonard'

Periode van Franse Revolutie en Empire: bijvoorbeeld: het Napoleontisch tijdperk; de empirestijl; toonaangevende dames

De Romantiek: bijvoorbeeld: opkomst van de modehuizen

Periode 1870 - 1900: bijvoorbeeld: revolutie in de kapperswereld door Marcel Grateau; tentoonstelling van historische kapsels in Parijs

La Belle Epoque 1900 - 1910: bijvoorbeeld: bloei van de Jugendstil; de eerste permanent

Periode rond Wereldoorlog: bijvoorbeeld: tijdelijke stilstand in de modewereld; rol van de vrouw tijdens de oorlog

De jaren twintig: bijvoorbeeld: democratisering van de schoonheidsindustrie; Coco Chanel; uitgaansleven - Charleston

De jaren dertig: bijvoorbeeld: economische crisis; invloed van de filmwereld

De jaren veertig: bijvoorbeeld: tewerkstelling van de vrouw tijdens de oorlog; besparingen op stoffen en materialen; Christian Dior - New Look

De jaren vijftig: bijvoorbeeld: glamourcultuur in de jaren vijftig; nieuwe jongerencultuur (rock'n rollstijl); gebruik van nieuwe weefsels; vrijetijdsbesteding

De jaren zestig: bijvoorbeeld: Mary Quant - minimode; invloeden uit de pop-art

De jaren zeventig: bijvoorbeeld: intrede van de 'Looks'; belangstelling voor vreemde culturen; teruggrijpen naar vroegere periodes

De jaren tachtig: bijvoorbeeld: modeontwerpers en hun karakteristieke modestijl; retromode door de jaren tachtig; invloed uit de film- en muziekwereld; doorbraak van Belgische ontwerpers

De jaren negentig: bijvoorbeeld: evolutie in de modewereld

Dit zijn een aantal belangrijke items, uiteraard kunnen ze aangevuld worden volgens de creativiteit van de leraar.

Vertrek in de mate van het mogelijke van de actualiteit, van moderne modellen en leg de link naar de geschiedenis. Vermijd 'geschiedschrijven' en doceren.

Vertrek van een totaalbeeld van man en vrouw en vergelijk vroeger en nu (geen kapsels alleen).

Bespreek enkel de meest typische kapsels.

Werk in samenwerking met de praktijkleraar een historisch kapsel uit om in de les te analyseren en vergelijk met hedendaagse kapsels.

In samenwerking met Plastische opvoeding en Praktijk Haarzorg kan een project uitgewerkt worden met verschillende thema's. Op die manier kan men de tijdgeest uitbeelden, een sfeerhoekje maken in de klas, een kapsel uitwerken door gekende vaardigheden te integreren (gebruik van het krulijzer, tegenkammen, vingergolven, plaatsen van haarstukjes...).

Bespreek kunstenaars en kunststromingen in functie van hun invloed op de mode, bijvoorbeeld Mondriaan en de Yves-Saint-Laurentjurk in de jaren zestig.

Peil naar de interesse van je leerlingen als je de leerstof over bepaalde kunstenaars of kunststromingen wil uitbreiden.

Motiveer de leerlingen op kunstgebied, ga ermee naar een tentoonstelling, museum ...

Geef gerichte opdrachten om kunstwerken beter te kijken in functie van de lessen geschiedenis van de opschik. In bepaalde musea kan je op een jeugdvriendelijke manier kunst bekijken en waarderen (vraag naar de educatieve dienst van het museum).

Bespreek acteurs, zangers, ontwerpers ... in functie van hun invloed op de mode, bijvoorbeeld Marilyn Monroe, The Beatles, The Sex Pistols, Coco Chanel ...

Bezorg de leerlingen goed gekozen documentatie en zet de leerstof vast via duidelijke opdrachten.

Laat de leerlingen geen kopieën nemen (vooral kleurkopieën) om in een documentatiemap te steken, dit is te eenvoudig maar ook te duur en naar ouders toe niet te verantwoorden.

Laat je leerlingen een vergelijkende documentatiemap aanleggen met het heden en het verleden. Elke leerling kan een andere periode uitwerken, dit kan ook een opdracht zijn voor groepswork.

Geef je leerlingen alternatieven om documentatie te zoeken in plaats van het kopiëren uit kunstboeken.

Werk samen met de leraar Maatschappelijke vorming en Project algemene vakken in verband met geschiedkundige achtergrond en kennis.

Maak gebruik van transparanten, video's, cd-rom, filmfragmenten ... om een kijkje te nemen in het verleden. Filmfragmenten worden bij voorkeur op het einde van een les (periode) gebruikt als samenvatting.

Voorlezen (vertellen) uit een boek of artikel kan de motivatie bij de leerlingen verhogen, bijvoorbeeld eetgewoonten, koken en tafelen ...

De leerlingen een hoofdstuk uit een boek laten lezen en hun laten vertellen.

Beluister met de leerlingen muziek om sfeer en verruiming te brengen.

Motiveer de leerlingen om naar een historische film te kijken.

4 **EVALUATIE**

Zie Algemeen deel, punt 6.

5 **MINIMALE MATERIELE VEREISTEN**

Zie Algemeen deel, punt 7

6 **BIBLIOGRAFIE**

Zie Algemeen deel, punt 9.